

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དང་ཁྲིམས་ལྷན་ལྷེ།

JUDICIARY OF THE KINGDOM OF BHUTAN

ཁྲིམས་འོག་དབྱེར་མེད་དང་མཉམ།

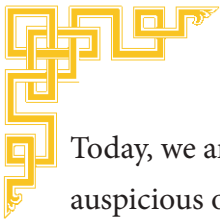
"Equal Justice Under Law"

ANNUAL REPORT
2018

Royal Court of Justice
Website: <http://www.judiciary.gov.bt>

ANNUAL REPORT
2018

Royal Address on the 111th National Day

Today, we are all gathered here with the people of Samtse to celebrate the most auspicious occasion of our 111th National Day.

The presence of His Majesty the Fourth Druk Gyalpo makes today even more special. This year, His Holiness the Je Khenpo is also among us, so this is a truly auspicious celebration– illustrative of the harmony and kinship that exists among our people.

On this special occasion, I extend my Tashi Delek to all Bhutanese celebrating in the twenty Dzongkhags, and those who are studying and working abroad.

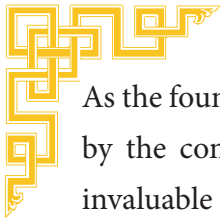
Our National Day celebrations are special because they provide an occasion for all Bhutanese people to recall and reflect on the immense sacrifices made by our forefathers in building this precious nation of ours and to rededicate ourselves to the service of the Tsa-Wa-Sum.

This year has been a momentous election year with the successful conduct of elections to both the National Council and the National Assembly. This success is attributed to the guidance provided by the Election Commission of Bhutan, and the support of the civil service, media, armed forces, and volunteers, and underpinned by the unwavering support and active participation of the people in exercising their franchise. I extend my heartfelt appreciation to all.

There were four Political Parties which contested in the National Assembly elections, with 188 candidates in the Primary Round. Irrespective of whether they won or lost the elections, their participation has been a commendable service to the nation for which I extend my admiration and appreciation.

As you all know, the Druk Nyamrup Tshogpa was elected to form the government and the Druk Phuensum Tshogpa as the opposition. I would like to take the opportunity, on this special occasion of the National Day celebrations, to extend my Tashi Delek to our new Prime Minister, Dr. Lotay Tshering and the Opposition Leader, Dr. Pema Gyamtsho, and to all the other Members of Parliament.

As the foundations of our democracy grow stronger by the year, accompanied by the continuous strengthening of the electoral process, we have gained invaluable experience which will help us overcome challenges. Furthermore, with the blessings of the Triple Gem and the protection of our Guardian Deities, the prayers of the Clergy, and the unstinted support of our people, we have been successful in achieving all our important national goals.

The system of democracy in Bhutan is founded on the noble vision of His Majesty the Fourth Druk Gyalpo who has worked selflessly and tirelessly throughout His Reign to bring such extraordinary circumstances to our country today.

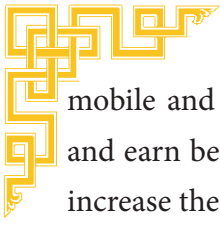
Therefore, I consider all of us - the King, the government, civil service, elected representatives, and the people of Bhutan – extremely fortunate to be granted this singular opportunity to serve our country.

In the run up to the recent parliamentary elections, I listened to the campaign pledges and made sure not to miss a single debate on television. I was heartened to note that all the political parties were firm and committed, and the candidates were astute and competent.

The political parties identified various ways to safeguard our future and achieve our national goals. Some chose to focus on reducing the growing economic inequality in our country and in narrowing the gap between the haves and have-nots. Others focused on the importance of self-reliance for the individual and the nation. Some felt that it was important to empower our people through the decentralisation process and others directed their attention to eradicating corruption by promoting good governance.

Notwithstanding the different approaches, all the political parties pledged to work for the wellbeing of our people through their resolutions: helping farmers address issues related to human-wildlife conflict; addressing problems caused by water scarcity; repairing existing roads and building new roads; improving

mobile and digital connectivity; helping farmers market their farm produce and earn better returns for their hard work; the underlying objective being to increase the income of our people.

The political parties also identified various important areas: enhancing access to and improving the quality of healthcare in the country; providing higher quality education for our children; ensuring the wellbeing of our youth; and creating greater employment opportunities. In addition, the political parties pledged to help improve infrastructure, bolster our hydropower sector and strengthen the private sector.

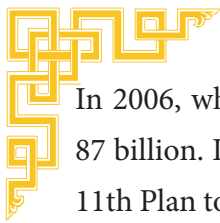
There was a deep emphasis placed on improving good governance, with pledges to: strengthen the rule of law, establish better mechanisms for checks and balances, enhance transparency, and improve efficiency in the delivery of public services. The parties also expressed their concerns about the increasing national debt, growing corruption, and a number of other issues of importance to the country.

In essence, I was deeply heartened to note that all the political parties were committed to strengthening our sovereignty, peace and unity; achieving equitable socio-economic development; and ensuring the long-term welfare of the people and country, in line with our national objective of building a Just and Harmonious Society guided by the noble principles of Gross National Happiness.

The vision of their pledges clearly reflected our aspirations as a nation, and I commend all the parties and candidates who participated in the elections.

During the National Day celebration in 2013, I spoke at length about the important roles and responsibilities of the civil service. Five years later, I feel that it is an appropriate time to, once again, reflect on the important services provided to the nation by civil servants as a new government takes office and prepares to implement plans of national importance.

In 2006, when I became King, the budget for the 9th Five Year Plan was Nu 87 billion. In the 10th Plan the budget increased to Nu 148 billion, and in the 11th Plan to Nu 223 billion. Now, as we embark on the 12th Five Year Plan, the budgetary outlay is expected to exceed Nu 300 billion.

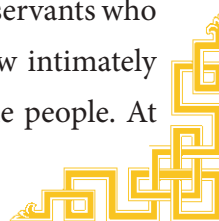
In addition to the above plan outlays, there are a number of major ongoing hydro power projects including the Punatsangchu I, Punatsangchu II, Mangdechhu and Nikachu Projects. We have also begun discussions to construct the Sankosh Hydro Power Project which would be one of the largest hydropower projects in the country.

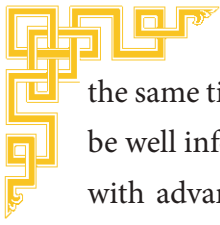
In my view, there will be an immense increase in both the magnitude and scope of the national development plans considering the goals of the 12th Plan and the anticipated activities in the hydropower sector. As the budget expands and the quantum of work increases, the associated risks are also magnified. Thus, it is critical for our civil servants to be more alert, concerned, prepared, and mindful than ever before.

In a democracy, elected governments serve a fixed term and, irrespective of how well meaning the government is and how well they perform, their fate rests in the hands of the electorate and we will inevitably see periodic changes in government. Therefore, our civil service has the responsibility to ensure continuity in pursuit of our timeless national goals and objectives.

Our most important long-term national goals include: enhancing our security and sovereignty; promoting our unique traditions and cultural heritage; conserving our environment; promoting peaceful and harmonious coexistence with other nations, and enhancing the reputation and national identity of our glorious nation of Palden Drukpa.

Our greatest wealth in human resources is epitomised by our civil servants who serve in every Dzongkhag, Gewog, and village, and should know intimately the most pressing issues, and the concerns and aspirations of the people. At

the same time, they are well travelled around the world, so we expect them to be well informed and aware of the outside world. They should be up-to-date with advancements in technology and new practices, and able to use this knowledge for the benefit of our country.

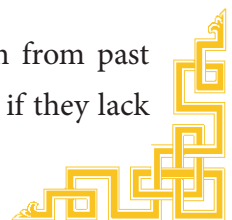
Thus, it is important that the civil servants, equipped with immense knowledge, skills, and experience, render their unstinted support to the government's endeavour aimed at improving the welfare of the people.

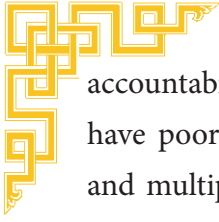
As a developing country, we have limited resources. We must manage our available resources wisely, minimize waste, and ensure that all our resources are directed at improving the well being of the people, and in fulfilling our national vision. The civil service is tasked with the oversight, management, administration, and disbursement of funds for governance. So the responsibility falls squarely on the shoulders of our civil servants to ensure efficiency and effectiveness in utilizing our scarce resources.

We have more than 29,000 civil servants working in the various ministries and agencies of the government. There are around 13,000 personnel in the armed forces, more than 7,700 people work for the various companies under the Druk Holding and Investments, and another 3,300 work for other State Owned Enterprises under the Ministry of Finance. We have around 1,500 elected representatives. This brings the total number of public servants in Bhutan, whose salaries and benefits are granted by the state, to around 54,000. On one hand, this is good news for us – it means that there is one public servant for every 13 Bhutanese citizens.

However, with such large numbers, there is a risk that our public servants can become an impediment to national development and progress. The greatest danger will come from their complacency and indifference.

Our public servants will fail in their duty if they do not learn from past mistakes and correct them, if they are unreceptive to feedback, if they lack

accountability, if they are unresponsive to new ideas and solutions, if they have poor communication and coordination, or if organizations expand and multiply without direction or coherent vision. In this case, even our best intentions will bear no results. Instead, all we will have are missed opportunities and a debilitating waste of time and resources.

If, in the next 10 to 15 years, we achieve all our national objectives, the credit will go to our public servants. However, if we fail, it will mean that the public servants have failed.

We are a small country - a country like no other. Therefore, we are in a position to be more efficient and more effective than others. What others can do in a decade, we can and should accomplish in a few years. What others manage in years, we can and should achieve in months.

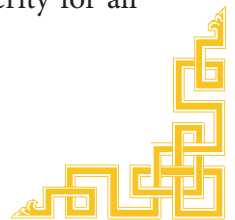
It must always be our constant endeavour to perform better, carry out our tasks with greater efficiency, effectiveness and grace, and become exceptional in the world.

As I have said many times before— if we are firm in our resolve, we will succeed and overcome the constraints posed by limited resources.

Looking ahead, we have a new five-year Plan, and a great number of responsibilities of national importance before us. We must work together in order to build an extraordinary, strong, secure, and peaceful future for Bhutan.

My National Day prayers for our precious country remains the same. May the sun of peace continue to shine forever upon Palden Drukpa – Guru Rinpoche's Baeyul, blessed by Zhabdrung Ngawang Namgyel and His Majesty the Fourth Druk Gyalpo. May each year always be better than the last, and may the people of Bhutan enjoy happiness and prosperity for all time to come.

Tashi Delek

Foreword

འབྲུག་གི་མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་པ།

Supreme Court of Bhutan

། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་པ།
ROYAL COURT OF JUSTICE

FROM THE OFFICE OF THE CHIEF JUSTICE

The inter-dependence of justice, peace and development is well recognized and undeniable. Justice is the most important and imperative objective of the State. It is the basis of orderly human co-existence – equilibrium of harmony between individual interests, societal interests and national interests. In the words of Lord Bryce, *“There is no better test of the excellence of a government than the efficiency of its judicial system, for nothing more clearly touches the welfare and security of the average citizen than the feeling that he can rely on the certain and prompt administration of justice.”* Being one of the primary drivers of stability, security and development, it is essential for the Justice System and its key players to be efficient, effective and progressive. An effective Justice System is not only an indication of economic progress and development, but also the maturity of the society.

Bhutan in the last decade has witnessed immense, rapid and fundamental change in the legal and political domain. We must be conscious and grateful that our Monarchs have tirelessly worked towards achieving our common aspiration of *creating a free, fair and just society* to ensure the continued well-being, security, and happiness of our people. His Majesty has commanded, *“A sound legal system is the basis of the nation’s independence, security, GNH and protector of the people’s rights and freedoms, which must ensure the creation of a fair and just society... We have to strive for strength and greatness, avoiding the average trap - our greatest obstacle. Every step of the way, each and every single year, we have to evolve, adapt and upgrade”*. Consequently, on our path to nation building, development and progress, the Judiciary has an important mandate to evolve and upgrade to uphold this noble vision, and contribute towards strengthening our justice system to enhance public trust and confidence. It can and must be achieved through unity of purpose and aspiration - a collective commitment to the principles of constitutionalism, due process and the rule of law.

The democratic culture in our country, rapid economic development and technological advances create special challenges for the entire legal system. Technological advances, often far outpace established law and legal doctrine. Globalization and the age of social media, has increased the demand for the effective delivery of public services and invariably, influenced changes in the administration of justice. The increasing complexity and sophistication of human affairs continue to lead to growth in legislation, administrative regulations and onslaught of litigation. Increasing awareness amongst the population has made our citizens more conscious of their rights, which is translated into greater and rising expectations.

Across the world, justice systems demonstrate reaction to rapid change, by constantly finding ways and means to evolve justice service perception, manner of providing services and look for

༄ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།
ROYAL COURT OF JUSTICE

innovative means to bringing the Justice System closer to people it is meant to serve. In light of the rapidly changing, and increasingly complex nature of today's socio-economic, political and legal regime, Judiciary needs to constantly evolve, to suit the changing times – to ensure continued relevance, effectiveness and efficiency. The pursuit of Justice calls for vision, humanism and unity of thought and constant vigilance. His Majesty has constantly reminded us that, *"There is a need to continue to improve the legal system through timely and appropriate reforms and proactive initiatives. Any system developed must be compared with other systems, but the essence must remain traditional and Bhutanese."*

Judicial training and development will remain important in ensuring that our Judges are able to discharge their judicial functions effectively. A properly resourced and independent judiciary must perform many vital functions and administer justice to citizens without fear or favour. Besides, a judiciary that is adequately resourced, must also be treated with the respect it deserves, it must be kept free from undue pressures and influence, and staffed with competent judges, well trained and imbued with qualities of independence, integrity, wisdom, competence, and right attitude – it is crucial for the sustenance of the rule of law and democratic values. Accordingly, the Judiciary has remained vigilant to the critical need of safeguarding judicial independence and to meet expectations of better, faster, and cost effective services– the fundamental basis for inspiring public trust and confidence. The fact that certain matters are out of Judiciary's control such as: adequate finance and infra-structure; control and oversight of the BAR and advocates; mind, attitude and philosophy of Judges; human resource needs and institution of cases should not become an excuse. Although, the Judiciary has made considerable progress, it must continue to be mindful and ardently strive to meet the needs of our people, in every manner possible.

Access to justice does not simply mean "access to courts". Cornerstones, for access to justice must include: all state and non-state actors involved in the administration of justice; just, effective and efficient justice delivery systems and processes; transparency, affordability, use of alternative dispute resolution (court annexed mediation), legal aid; effective dissemination of laws and humanizing the face of justice. Meaningful engagements and close cooperation amongst the relevant institutions and agencies is crucial to strengthen the justice system. Collectively, the justice sector institutions must champion professionalism, ethics and integrity, ensure compliance with due process and work towards providing efficient services to our people.

Memories are precious, but progress and change is inevitable. The cherished memories, traditions, and accumulated wisdom of the past must become our strength, to deal with the challenges of the present. We cannot divine perfection, but we must all continue to aspire to

༣། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།
ROYAL COURT OF JUSTICE

achieve perfection in whatever we do. The Judiciary must continue to adopt and implement credible and comprehensive reforms to create a justice system that is responsive, progressive and conducive to the development of our democratic society. Reforms in the pipeline include establishment of Research and Reform Division, Court annexed mediation, establishment of an Administrative Bench in the High Court, establishment of a museum dedicated to the Constitution and the Judiciary in the Supreme Court Complex. The Judiciary has an unwavering vision and a steadfast commitment to all aspects of administration of justice, for the development and progress of our nation. The Judiciary values working collaboratively with other institutions to achieve multifaceted, comprehensive and holistic reforms in the Justice Sector which is directed towards fulfilling the vision and commitment of our Monarch's to promote our national objectives, safeguard the well being of our people, ensure a free, fair and just society, and strengthen the foundations for a progressive, functional and intelligent democracy.

When two people have problems they say "I will see you in court." It is because of the belief that they will get justice from the Courts. Therefore, it is the responsibility of every Judge to ensure that this trust and confidence in the justice system remains intact. It has indeed been an honor to work with the Judges and the Staff of the Judiciary, in the service of the Tsa-Wa-Sum. I remain forever grateful to each one of them for performing a difficult and stressful work with professionalism, integrity and in accordance with the rule of law. Nothing worthwhile comes easy in life- there will always be challenges and difficulties. It is important to transform challenges into opportunities and render faster, better and cost effective services to the people.

I am hopeful, that this annual report will afford insight into the functioning of the Judiciary and the efforts undertaken to uphold the rule of law and make access to justice a reality – a prerequisite of a free, fair and just society envisioned by our benevolent Monarch.

(Tshering Wangchuk)

CHIEF JUSTICE
Supreme Court of Bhutan
Royal Court of Justice
Thimphu : Bhutan

Table of Contents

1. Introduction	xiii
2. Case Report – 2018	1
2.1 Case Statistics - 2018	1
2.2 Overall 2018 Case Statistics	5
2.3 Case Statistics Summary 2015 to 2017	6
2.4 Number of Civil and Criminal Cases	7
2.5 Case Analysis	8
2.6 Statistics of Marriage Certificates and Other Notary Services – 2018	10
2.7 2.8 Revenue Generated by the Judiciary in 2018	12
3. Inauguration Ceremonies	14
3.1 Inauguration of second Bench at Wangdue Phodrang Dzongkhag Court	14
3.2 Inauguration of Sarpang Dzongkhag Court	14
4. Appointments and Transfers	14
4.1 Appointment of Drangpon Rabjams	14
4.2 Appointment of Court Registrars	15
4.3 Transfers	16
4.4 Superannuation	16
5. Conferences/Workshops	17
5.1 Workshop on Election Dispute Settlement	17
5.2 Workshop on Environmental Adjudication for the Judiciary of Bhutan	17
5.3 Workshop on Current Trends and Best Practices in Management of Environmental Litigations	18
6. Trainings and Orientation	18
6.1 Training on Legislative Drafting	18
6.2 Sumtaag refresher course for Judges, Court Registrars and Bench Clerks	18
6.3 Orientation for the newly appointed Drangpon Rabjams, Court Registrars and Bench Clerks	19

7. Talks By Hon. Chief Justice of Bhutan	19
7.1 Lecture to DeSuung by the Hon. Chief Justice of Bhutan	19
7.2 Constitutionalism and Rule of Law	20
7.3 Thematic Session with the National Council	20
7.4 Legacies of the Monarchy Lecture Series 2018	20
8. Visits by the Hon. Chief Justice and Justices	21
8.1 International Visits	21
8.2 Trainings Attended by Judiciary Personnel	24
8.3 In-country Visits	26
8.4 Studies	26
9. Other Events	27
9.1 Distribution of Drilbus to Drangpons	27
9.2 Recitation of Kanjur at the Supreme Court	28
9.3 Administration of Oath of Office and Secrecy for the National Council members	28
9.4 Golden Jubilee of the High Court	29
9.5 Judicial Wellness and Stress Management Retreat	30
9.6 His Majesty the Druk Gyalpo appoints the Hon. Chief Justice of Bhutan as the Chief Advisor of the Interim Government	30
9.7 Hon. Chief Justice completes his term as the Chief Advisor of the Interim Government	31
9.8 Oath of Office to the National Assembly members	31
9.9 Leadership Program for Judiciary (LPJ)	32
9.10 Civil Service Awards – 2018	32
10. Awards	32
10.1 DKI Asia-Pacific Center for Security Studies	32
10.2 Civil Service Awards	33
11. Challenges	36
11.1 Financial Constraint	36
11.2 Retention of Human Resource	37
12. Annexure	38

1. Introduction

Article 21(1) of the Constitution of Bhutan requires the Judiciary to “*safeguard, uphold, and administer justice fairly and independently without fear, favour, or undue delay in accordance with the Rule of Law to inspire trust and confidence and to enhance access to justice.*” Similarly, Article 21(2) of the Constitution of Bhutan states “*The judicial authority of Bhutan shall be vested in the Royal Courts of Justice comprising the Supreme Court, the High Court, the Dzongkhag Court, the Dungkhag Court and such other Courts and Tribunals as may be established from time to time by the Druk Gyalpo on the recommendation of the National Judicial Commission.*”

The Judiciary of Bhutan plays a crucial role as one of the three indispensable organs of the government. An old adage states, ‘As the King is to His subjects; the subjects aspire for peace and the basis for peace is the Rule of law’. In pursuit of peace and tranquility, the Judiciary ensures justice in the interest of maintaining peace and tranquility. It is the custodian of the Rule of Law and is responsible for the conduct of the just society. The Judiciary is the common platform where the aggrieved parties take recourse to seek their remedies. It is, thus, the mandate of the Judiciary to deliver justice in a fair, impartial, and independent manner.

This Annual Report of 2018 provides an overview of the activities undertaken by the Judiciary during the past one year. Besides the key events, the Annual Report also provides an overview of the service delivery of the Judiciary in the form of case statistics for 2018.

2. Case Report – 2018

2.1 Case Statistics – 2018

Statistics on the Institution, Disposal and Pendency of Cases in the Courts of the Kingdom of Bhutan as on 31st December 2018												
Dungkhag Courts												
Sl. No.	Court	Bench	Miscellaneous Cases	Opening Balance	Registered	Decided	Pending	Appeal to Dzongkhag	Appeal to High Court	Appeal to Larger Bench	Appeal to Supreme Court	Cases Pending Beyond 12 Months
1	Dorokha		234	42	80	91	31	1	0	0	0	1
2	Gelephu		1039	68	372	364	76	30	0	0	0	1
3	Jomotshangkha		315	9	51	53	7	6	0	0	0	0
4	Lhamoyzingkha		172	12	38	47	3	5	0	0	0	0
5	Lingzhi		47	4	11	11	4	2	0	0	0	0
6	Nganglam		405	5	136	135	6	5	0	0	0	0
7	Panbang		131	19	57	59	17	5	0	0	0	1
8	Phuentsholing	Bench I	2045	95	293	335	53	31	0	0	0	4
		Bench II		85	335	345	75	44	0	0	0	4
9	Sakteng		55	6	19	24	1	0	0	0	0	0
10	Samdrupcholing		204	3	95	85	13	6	0	0	0	0
11	Tashichhoeling (Sibsoo)		467	17	121	113	25	2	0	0	0	0
12	Sombaykha		164	2	50	51	1	0	0	0	0	0
13	Thrimshing		115	3	48	50	1	1	0	0	0	0
14	Wamrong		160	6	92	92	6	1	0	0	0	0
15	Weringla		57	1	19	16	4	0	0	0	0	0
Total			5610	377	1817	1871	323	139	0	0	0	11

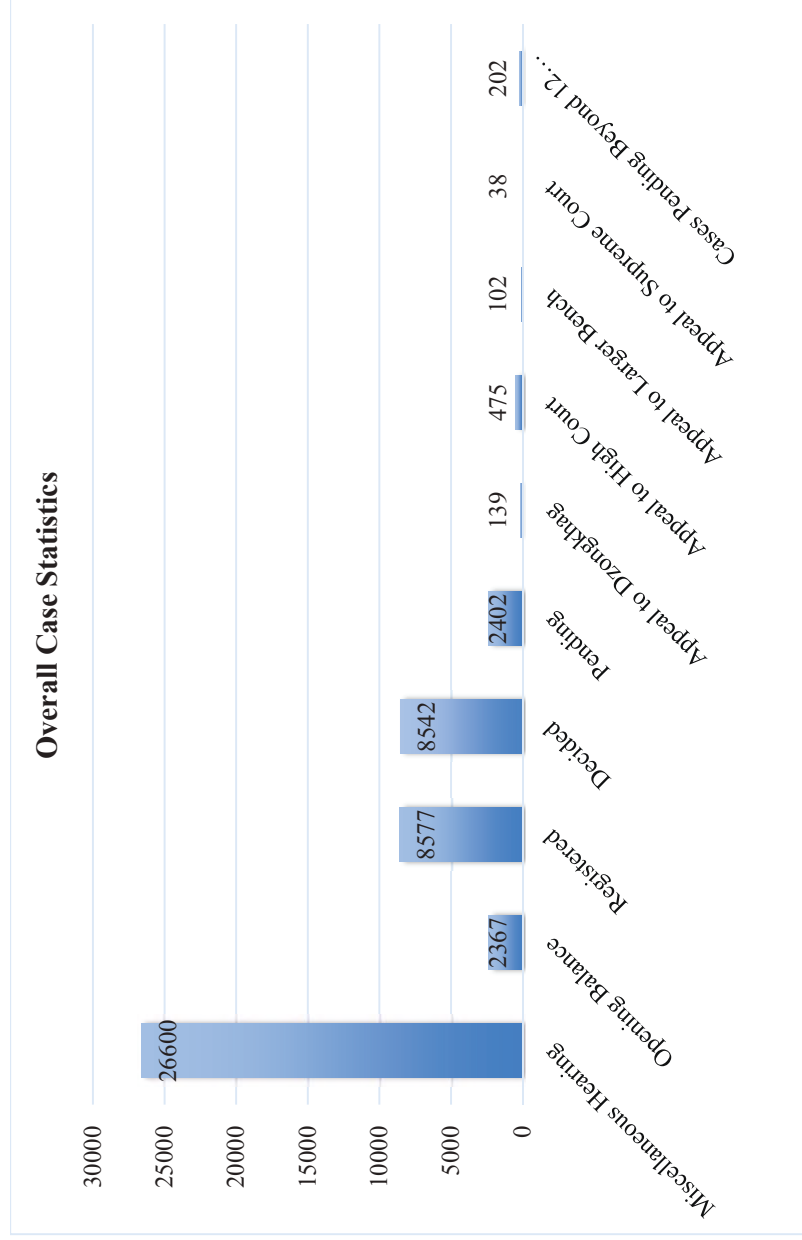
Dzongkhag Courts												
Sl. No.	Court	Bench	Miscellaneous Cases	Opening Balance	Registered	Decided	Pending	Appeal To Dzongkhag	Appeal to High Court	Appeal to Larger Bench	Appeal To Supreme Court	Cases Pending Beyond 12 Months
16	Bumthang		550	53	238	233	58	0	15	0	0	2
17	Chukha		509	55	216	251	20	0	70	0	0	0
18	Dagana		801	35	189	196	28	0	9	0	0	0
19	Gasa		44	3	31	33	1	0	2	0	0	0
20	Haa		405	9	108	109	8	0	9	0	0	0
21	Lhuentse		528	14	127	118	23	0	4	0	0	0
22	Mongar		583	85	279	298	66	0	16	0	0	0
23	Paro	Bench I	2726	156	244	226	174	0	22	0	0	39
		Bench II		107	310	250	167	0	8	0	0	35
24	Pemagatshel		265	31	113	127	17	0	8	0	0	0
25	Punakha		1396	108	376	417	67	0	27	0	0	0
26	Samdrup Jongkhar		675	12	242	231	23	0	10	0	0	1
27	Samtse		826	51	245	260	36	0	15	0	0	2
28	Sarpang		401	43	163	163	43	0	23	0	0	0
				131	256	297	90	0	15	0	0	3
29	Thimphu	Criminal Bench I	5986	87	443	462	68	0	24	0	0	1
		Family and Child Bench		215	521	559	177	0	43	0	0	19
		Commercial Bench		148	256	328	76	0	21	0	0	13
		Criminal Bench II		233	510	481	262	0	72	0	0	33
		Civil Bench		14	264	250	28	0	8	0	0	0
30	Trashigang		602									0

Sl. No.	Court	Bench	Miscellaneous Cases	Opening Balance	Registered	Decided	Pending	Appeal To Dzongkhag	Appeal To High Court	Appeal to Larger Bench	Appeal To Supreme Court	Cases Pending Beyond 12 Months
31	Trashiyangtse		242	9	84	76	17	0	7	0	0	0
32	Trongsa		542	43	132	148	27	0	6	0	0	5
33	Tsirang		546	44	155	179	20	0	11	0	0	1
34	Wangdue	Bench I	1861	74	314	312	76	0	20	0	0	2
	Phodrang	Bench II		8	272	195	85	0	8	0	0	1
35	Zhemgang		289	24	72	71	25	0	2	0	0	6
	Total		19777	1792	6160	6270	1682	0	475	0	0	163
High Court												
Sl. No.	Court	Bench	Miscellaneous Cases	Opening Balance	Registered	Decided	Pending	Appeal To Dzongkhag	Appeal To High Court	Appeal to Larger Bench	Appeal To Supreme Court	Cases Pending Beyond 12 Months
36	High Court	Bench I	1170	50	166	123	93	0	0	29	9	2
		Bench II		50	164	118	96	0	0	48	5	9
		Bench III		71	143	91	123	0	0	25	5	16
		Larger Bench		3	108	47	64	0	0	0	19	0
Total			1170	174	581	379	376	0	0	102	38	27

Supreme Court												
Sl. No.	Court	Bench	Miscellaneous Cases	Opening Balance	Registered	Decided	Pending	Appeal To Dzongkhag	Appeal To High Court	Appeal to Larger Bench	Appeal To Supreme Court	Cases Pending Beyond 12 Months
37	Supreme Court	Khading	11	7	6	7	5	0	0	0	0	0
		Langchen	11	4	4	5	4	0	0	0	0	0
		Maja	11	4	4	4	4	0	0	0	0	0
		Tachog	10	9	5	7	6	0	0	0	0	0
		Total	43	24	19	23	19	0	0	0	0	0
Grand Total			26600	2367	8577	8542	2402	139	475	102	38	202

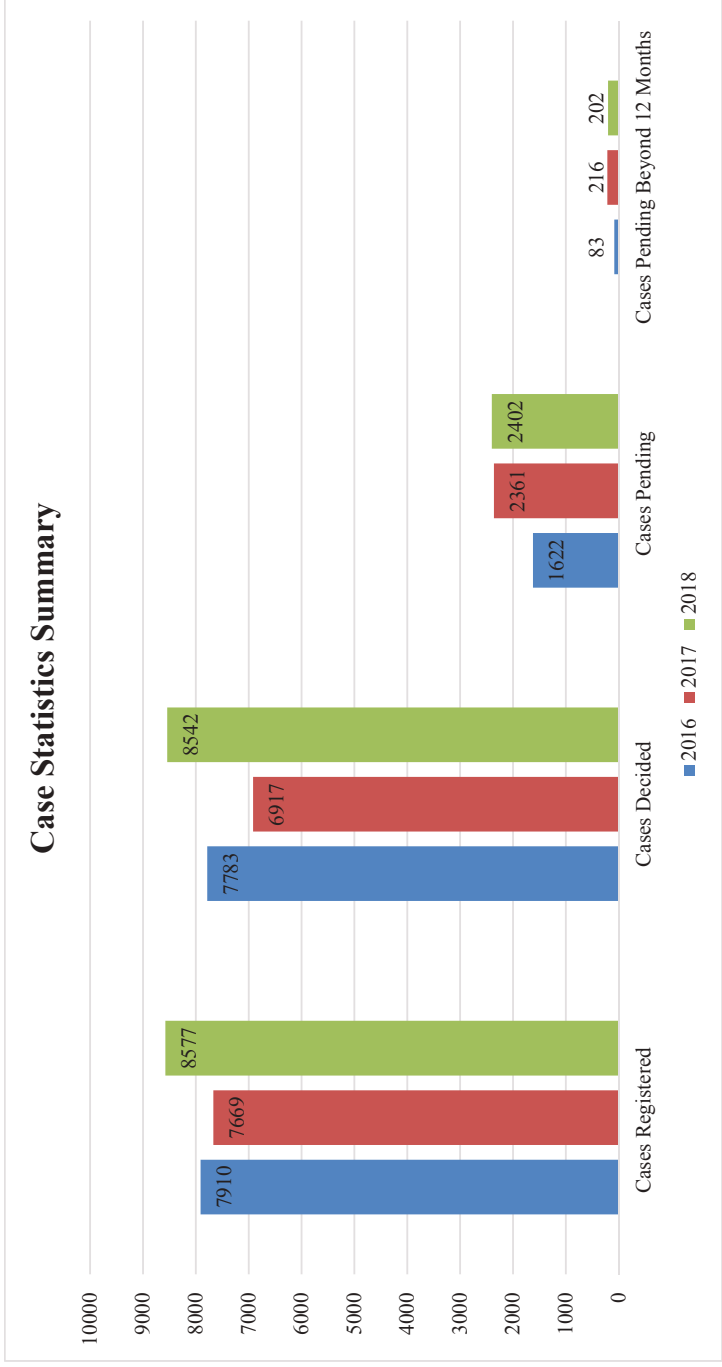
2.2 Overall 2018 Case Statistics

Miscellaneous Hearing	Opening Balance	Registered	Decided	Pending	Appeal to Dzongkhag	Appeal to High Court	Appeal to Larger Bench	Appeal to Supreme Court	Cases Pending Beyond 12months
26600	2367	8577	8542	2402	139	475	102	38	202

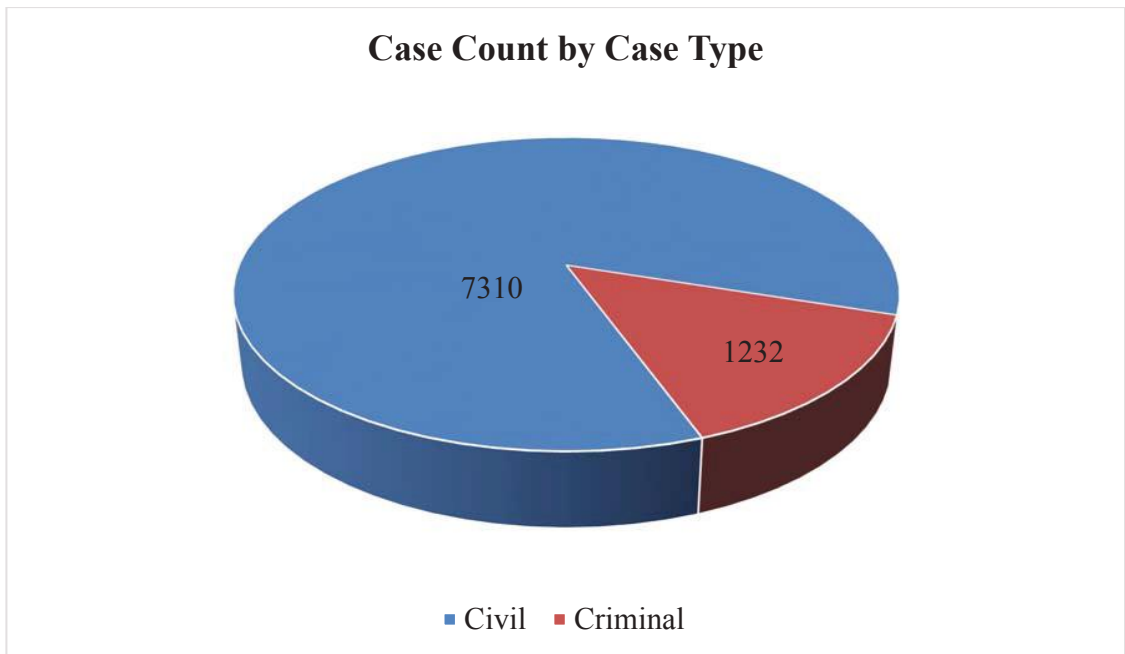
2.3 Case Statistics Summary 2015 to 2017

Details	2016	2017	2018
Case Registered	7910	7669	8577
Case Decided	7783	6917	8542
Total Case Pending	1622	2361	2402
Cases Pending Beyond 12 months	83	216	202

2.4 Case Count by Case Type

Case Type	Count
Civil	7310
Criminal	1232

2.5 Case Analysis

a) Overview

In 2018, 2367 cases were carried forward from 2017 and 8,577 new cases were registered. Thimphu and Phuentsholing Courts had the highest number of registered cases among the Dzongkhag and Dungkhag Courts respectively. The total case pending for 2018 stood at 2402 cases of which 202 cases are pending for more than 1 year. In total, 8542 cases were decided.

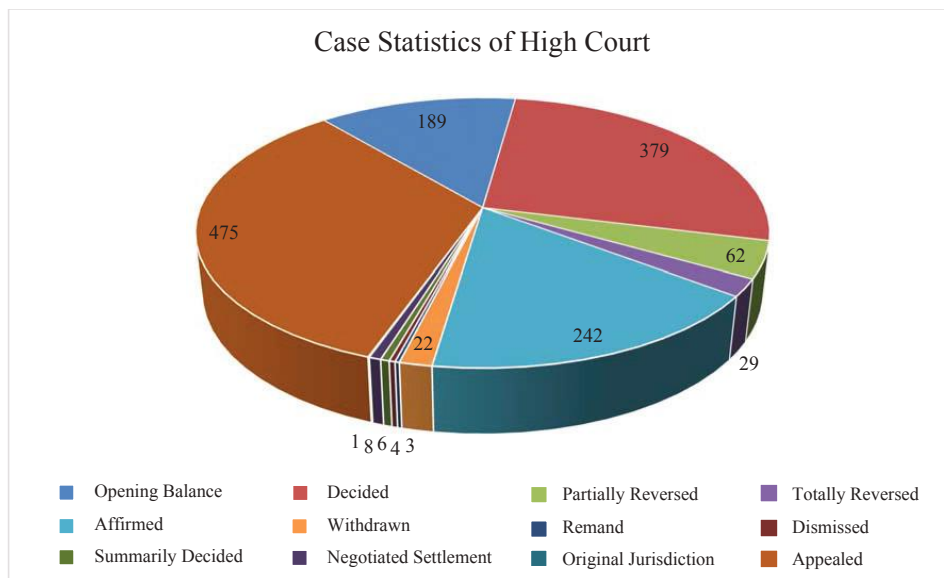
The reason for some courts having higher numbers of registered cases is attributed to higher population and concentration of economic and social activities. It must be highlighted that a high disposal rate of cases among all the courts can be attributed to the in-house rule of disposing the cases within one year. The cases pending for more than a year is due to circumstances such as waiting for the forensic report, signature or thumb impression verification from experts outside the country, complexities of cases, absconding respondents, and inability to trace witnesses.

b) Category of Cases

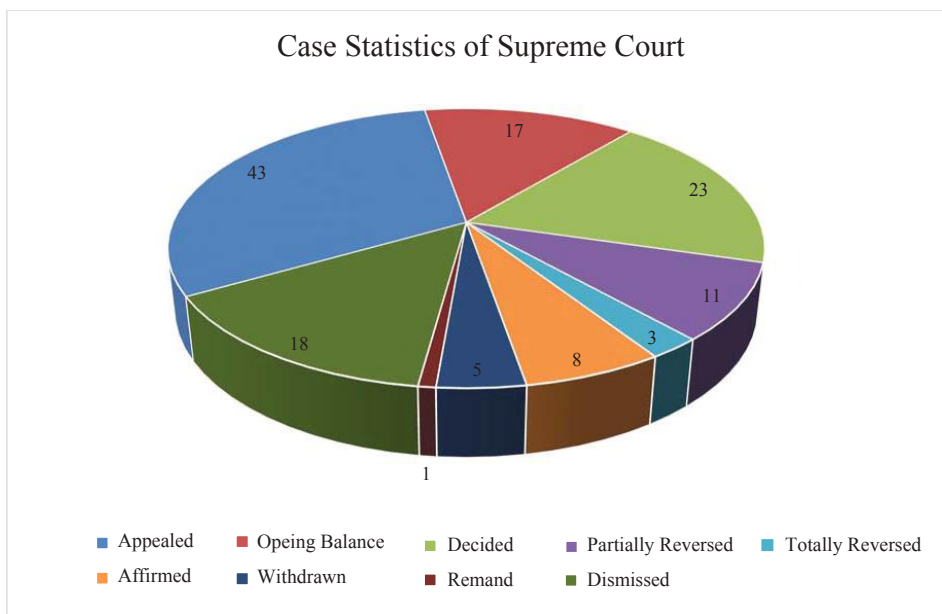
In 2018, a total of 7,310 civil cases were registered out of which monetary cases top the list with 3218 cases. Compared to 2017, there is an increase of 8 percent in monetary cases. However, the total civil cases had marginally increased by 5 percent as compared to 2017.

On the other hand, 1232 criminal cases were registered in 2018. This, however, is a drop of 14 percent as compared to 2017. Amongst the criminal cases, Assault and Battery top the list with 366 cases.

c) Case Statistics of High Court:

d) Case Statistics of Supreme Court

2.6 Statistics of Marriage Certificates and Other Notary Services – 2018

Sl. No.	Court	MC	Name Change	MC Affirmation	Lost Documents	Marital Status	Child Travel Documents	Documents Attestation	Child Adoption	Organ Transplant	Closing and Transfer of shares/ accounts	Attest Agreements, Wills,	Candidature Affidavit
1	Bumthang	119		5									
2	Chukha	71				1					7		12
3	Dagana	140				4					2		
4	Gasa	18											8
5	Haa	135	1						1			5	
6	Lhuentse	181		1							5		11
7	Mongar	82		1		4					5		22
8	Paro	221											
9	Pemagatshel	50				1					4		11
10	Punakha	181											
11	Samdrupjongkhar	100				2					16		10
12	Samtse	271				5					6		
13	Sarpang	79		1		2							
14	Thimphu (Public Notary)	1094	3	974	13	8	19	4298	10	4	13	4	
15	Trashigang	121		3		5		2	1		17		19
16	Trashiyangtse	68	3			1					5		
17	Trongsa	110			1						9		
18	Tsirang	119	1	1		8					7		
19	Wangdue Phodrang	473				3							
20	Zhemgang	62				1					4		9
21	Dorokha	84											
22	Gelephu	158			1	9							
23	Jomotsangkha	54	1								13		
24	Lhamoyzingkha	56	1								5		

Sl. No.	Court	MC	Name Change	MC Affirmation	Lost Documents	Marital Status	Child Travel Documents	Documents Attestation	Child Adoption	Organ Transplant	Closing and Transfer of shares/ accounts	Attest Agreements, Wills,	Candidature Affidavit
25	Lingzhi	5											
26	Nganglam	5											
27	Panbang	23									6		2
28	Phuentsholing	443	13	2		11					22	1	
29	Sakteng	9									2		
30	Samdrupcholing	60		1							1		
31	Tashichhoeing (Sibsoo)	232	2		2	7					5		5
32	Sombaykha	66											
33	Thrimshing	13										1	
34	Wamrong	21		2									
35	Weringla	9											
Total		4933	25	991	17	72	19	4300	12	4	154	11	109

2.7 Revenue Generated by the Judiciary in 2018

The following table provides an overview of the revenue generated by the Courts through court fees, thrimthue, fines and penalties:

Sl. No.	Courts	Revenue (Nu.)
1.	Supreme Court	1,979,258
2.	High Court	872,300
3.	Thimphu	18,578,083
4.	Paro	1,905,820
5.	Tsirang	531,669
6.	Sarpang	540,000
7.	Haa	431,815
8.	Chukha	2,509,601
9.	Gasa	72,650
10.	Dagana	250,475
11.	Lhuentse	761,868
12.	Mongar	291,975
13.	Samtse	994,605
14.	Samdrup Jongkhar	342,280
15.	Trashigang	506,100
16.	Wangdue Phodrang	669,225
17.	Panbang	36,075
18.	Lhamoyzingkha	135,110
19.	Gelephu	617,650
20.	Phuentsholing	3,014,668.52
21.	Dorokha	672,900
22.	Jomotsangkha	26,600
23.	Nganglam	364,114.59
24.	Thrimshing	15,925
25.	Wamrong	118,600
26.	Tashichhoeling (Sibsoo)	81,225

27.	Sakteng	4,150
28.	Trashiyangtse	47,150
29.	Punakha	1,535,032
30.	Samdrupcholing	102,975
31.	Weringla	10,300
32.	Bumthang	635,215
33.	Trongsa	645,050
34.	Pemagatshel	10,600
35.	Zhemgang	406,250
Total		38,182,282

3. Inauguration Ceremonies

3.1 Inauguration of second Bench at Wangdue Phodrang Dzongkhag Court

The Hon. Chief Justice of Bhutan inaugurated Bench II of Wangdue Phodrang Dzongkhag Court on 20th March 2018. The Bench II was established to address the increasing number of cases filed by the people of Wangdue, employees of the two hydro-electric projects, Dzong reconstruction project and armed force personnel. Drangpon Rabjam Gyelpo of the High Court has been appointed as the officiating Drangpon of Bench II.

3.2 Inauguration of Sarpang Dzongkhag Court

The Hon. Chief Justice of Bhutan inaugurated Sarpang Dzongkhag Court on 15th June 2018. The court was constructed with the funding from the Royal Government of Bhutan with an amount of Nu. 20 million. The inauguration ceremony was attended by officials, staff and public of Sarpang Dzongkhag.

4. Appointments and Transfers

4.1 Appointment of Drangpon Rabjams

Mr. Gyelpo, Senior Court Registrar of the High Court; Mr. Tenzin Dorji, Senior Court Registrar of Paro Dzongkhag Court and Ms. Richa Gurung, Senior Court Registrar of the Supreme Court and the Personal Secretary to the Hon. Chief Justice of Bhutan were appointed as Drangpon Rabjams on 31st January 2018.

Drangpon Rabjam Gyelpo has been appointed as the officiating Drangpon of Bench II of Wangdue Phodrang

Dzongkhag Court, Drangpon Rabjam Tenzin Dorji has been appointed as the officiating Drangpon of Bench II of Paro Dzongkhag Court and Drangpon Rabjam Richa Gurung continues to serve as the Personal Secretary to the Hon. Chief Justice of Bhutan.

4.2 Appointment of Court Registrars

Four Post Graduate Diploma in National Law (PGDNL) graduates from the Royal Institute of Management (RIM) joined the Judiciary as Court Registrars with effect from 1st January 2018. Mr. Jigme Gyaltsen is placed at the Criminal Bench I, Ms. Tshering Yangdon at the Commercial Bench, and Ms. Dechen Tshomo Dorji at the Civil Bench, Thimphu Dzongkhag Court. Ms. Tshering Yangzom is placed at Chukha Dzongkhag Court.

Jigme Gyaltsen

NALSAR University of Law, Hyderabad,
India

Tshering Yangdon

Diwan Law College, CCS University,
Meerut, India

Dechen Tshomo Dorji

Indraprastha University, Delhi, India

Tshering Yangzom

Kalinga School of Law, Kalinga Institute
for Industrial Technology, Bhubaneswar,
India

4.3 Transfers

a) Drangpon Pelden Wangmo of Paro Dzongkhag Court was transferred to Sarpang Dzongkhag Court with effect from 1st January 2018.

b) Two Court Registrars of Thimphu Dzongkhag Court, Mr. Garab Yeshe of the Civil Bench and Mr. Dawa Gyeltshen of the Commercial Bench have been transferred to the Supreme Court with effect from 1st March 2018. Garab and Dawa have been placed at the Langchen and the Maaja Benches respectively.

c) Mr. Dorji Dukpa, Senior Finance Officer of the Supreme Court, has been transferred as Personal Secretary to Gyalyum Dorji Wangmo Wangchuck with effect from 24th December 2018.

After joining the service in 2006, he served in the High Court since 10th April 2008 and has been working at the Supreme Court since 1st July 2010.

Dorji Dukpa

4.4 Superannuation

Drangpon Karma Tshephel of the Supreme Court superannuated on 27th December 2018 after thirty-eight years of dedicated service. He was born in 1959 in Ganglapong village under Tsamang Gewog in Mongar Dzongkhag.

He joined the service in 1st December 1980 as a junior clerk in the Home Ministry. In 1981, he served as a senior clerk in the Commission for Religious Organizations. He joined the Judiciary in 1990 as a Bench Clerk in the High Court. The following timeline shows Dasho Karma Tshephel's workplaces and positions in the Judiciary:

- i. Bench Clerk at High Court (1990-1991)
- ii. Drangpon Rabjam at Haa Dzongkhag Court (1992-1993).
- iii. Drangpon Rabjam at Punakha Dzongkhag Court (1993-1997).
- iv. Court Registrar at Thimphu Dzongkhag Court (1997-1999)
- v. Drangpon Rabjam at Wamrong Dungkhag Court (1999-2001)
- vi. Drangpon at Bumthang Dzongkhag Court (2001-2005)
- vii. Court Registrar at High Court (2005-2006)
- viii. Drangpon at Gasa Dzongkhag Court (2007-2010)
- ix. High Court (2010)
- x. Supreme Court (2010-2018)

5. Conferences/Workshops

5.1 Workshop on Election Dispute Settlement

A two-day workshop on Election Dispute Settlement was held at the Supreme Court from 22nd to 23rd January 2017. It was organized by the Bhutan National Legal Institute (BNLI) in collaboration with the Election Commission of Bhutan (ECB).

Drangpons of the Supreme Court, High Court, Dzongkhag Courts and Dungkhag Courts attended the workshop. Mandates, Policy and Practice of the ECB; Constitution of Bhutan on Election; Election Dispute Settlement System (EDSS); Comparative Analysis of EDSS and Judicial Process; Criteria of Candidates and issues related to affidavits; Election offences, penalties and appeal; and Aspects of Third Parliamentary Elections 2018 were discussed. The Hon. Chief Justice of Bhutan briefed the participants on Judicial policies on matters related to election disputes.

5.2 Workshop on Environmental Adjudication for the Judiciary of Bhutan

The Supreme Court of Bhutan in collaboration with Asian Development Bank (ADB), United Nations Environment Programme (UNEP) and Asian Network of Judges conducted a three-day workshop on “Environmental

Adjudication for the Judiciary of Bhutan” from 18th to 20th July 2018 at Le Meridien Hotel in Thimphu. Drangpons of the twenty Dzongkhag Courts, three Dungkhag Courts and Court Registrars attended the workshop.

Over the period of three days, participants were able to learn about developments in environment and climate change law and litigation, climate change adjudication, managing environmental cases and environmental courts and tribunals best practices and development of special rules and evidences in environmental cases.

5.3 Workshop on Current Trends and Best Practices in Management of Environmental Litigations

The Bhutan National Legal Institute (BNLI) with support from White & Case LLP organized a two-day workshop on “Current Trends and Best Practices in Management of Environmental Litigations” for Court Registrars from 24th to 25th July 2018.

The Workshop was also attended by legal officers from various government agencies. During the two-day workshop, participants discussed on common themes and issues in environmental law, common issues encountered in the courts and regional developments in environmental litigation.

6. Trainings and Orientation

6.1 Training on Legislative Drafting

A three-day training on Legislative Drafting was organized by BNLI at the Supreme Court from 10th to 12th January 2018. It was facilitated by two resource speakers, Mr. Matthew Secomb and Mr. Aditya Singh from White and Case in Singapore.

Court Registrars of the Judiciary and legal officers from various agencies participated in the training. Theories of legislative process, planning legislation, importance of comparative study, drafting process and legislative interpretation were discussed.

6.2 Sumtaag refresher course for Judges, Court Registrars and Bench Clerks

The BNLI organized an eight-day Refresher Course in Advanced Dzongkha Grammar (Sumta Legshed Nangwa Dhampa) for the Drangpons, Court Registrars and Bench Clerks from 24th January to 2nd February 2018.

The course was facilitated by Khenpo Karma, the Vice Principal of Tango Buddhist University. The course was conducted with an objective to enhance the capacity of the judicial personnel to read, understand, write and communicate better in Dzongkha. A total of thirty-nine participants took part in the program.

6.3 Orientation for the newly appointed Drangpon Rabjams, Court Registrars and Bench Clerks

The Hon. Chief Justice of Bhutan graced the opening ceremony of the three-day judicial induction and orientation program for the newly appointed Drangpon Rabjams, Court Registrars and Bench Clerks which was held from 7th to 9th February 2018 at the Supreme Court.

The program was organized by the BNLI in collaboration with the Supreme Court. The participants were briefed on several aspects including judicial processes of registration, hearings and adjudication of cases; electronic case management system; FIRAC (Facts, Issues, Rules, Analysis and Conclusion) model of judgment drafting; judicial code of conduct; judicial roles and responsibilities; and judicial leadership, protocol, etiquette, teamwork and collaboration. The Department of Culture trained the participants on both theoretical and practical aspects of Driglam Namzha.

7. Talks By Hon. Chief Justice of Bhutan

7.1 Lecture to DeSuung by the Hon. Chief Justice of Bhutan

The Hon. Chief Justice of Bhutan delivered a talk to the 28th Batch De-Suung candidates on 29th January 2018 at Tencholing in Wangdue Phodrang. There were 124 teacher candidates. The training is uniquely designed to impart basic knowledge and skills in various fields such as disaster rescue and relief operations, environment and development, survival skills, leadership and personal development.

- a) The Hon. Chief Justice of Bhutan also addressed the 29th Batch De-Suung candidates on 3rd April 2018. The candidates were 121 local government leaders from twenty Dzongkhags.

b) The Hon. Chief Justice delivered a talk on 'Constitutionalism and Rule of Law' to the 30th Batch DeSuugs on 13th June 2018 at Tencholing, Wangdue Phodrang. The 30th Batch De-Suugs comprised of 125 volunteers including fresh graduates and civil servants.

7.2 Constitutionalism and Rule of Law

The Hon. Chief Justice of Bhutan gave a talk on 'Constitutionalism and Rule of Law' to the participants of the 3rd Foundational Leadership Program at the Royal Institute for Governance and Strategic Studies in Phuentsholing on 3rd June 2018. There were thirty participants from various

organizations including the civil service, corporate sector, civil society organizations and the armed forces.

7.3 Thematic Session with the National Council

The Hon. Chief Justice of Bhutan gave an extensive talk on 'Constitutionalism, Rule of Law and Democracy' and 'Role of Parliamentarians and Challenges to Constitutionalism' during the thematic session for the Honorable Members of the National Council on 5th June 2018. The Hon. Chief Justice explained the fundamental principles of the Constitution which are embedded with core values of sovereignty and security; supporting values of liberty & equality and structural values in the form of democracy and rule of law.

Relevant provisions of the Constitution which are beneficial to the members while carrying out their legislative and review mandate were also highlighted. The Hon. Chief Justice urged the members of the National Council to play an important role in resolving issues and inconsistencies in the existing laws and policies.

7.4 Legacies of the Monarchy Lecture Series 2018

The Judiciary celebrated 50 years of establishment of the High Court and 10 years of the adoption of the Constitution of Bhutan. In order to commemorate the two historical events, the Hon. Chief Justice of Bhutan delivered the inaugural lecture of the 'Legacies of the Monarchy Lecture Series 2018' at the Royal Thimphu College on the topic 'The Constitution, Democracy and the Rule of Law in Bhutan' on 6th June 2018.

The Lecture was a continuation of the lecture series initiated by the Her Royal Highness Ashi Sonam Dechan Wangchuck in 2014 coinciding with the 60th Birth Anniversary of His Majesty the Fourth Druk Gyalpo. The aim of the lecture series is to highlight the legacies of our monarchs, particularly of the Fourth Druk Gyalpo for gifting the people of Bhutan our Constitution. The Hon. Chief Justice of Bhutan delivered the second lecture on the same topic at Gedu College of Business Studies on 29th June 2018.

The Hon. Chief Justice of Bhutan delivered the third lecture on the Legacies of the Monarchy Lecture series on Constitution, Democracy and the Rule of Law in Bhutan to the Drangpons of the Supreme Court, High Court, Dzongkhag Courts and Dungkhag Courts, and Court Registrars on 23rd July 2018.

8. Visits by the Hon. Chief Justice and Justices

8.1 International Visits

a) 15th United Nations Day of Vesak.

The Hon. Chief Justice of Bhutan visited Bangkok, Thailand to attend the 15th United Nations Day of Vesak from 24th to 29th May 2018.

The International Day of Vesak recognized by the United Nations became a reality on 15th December 1999. Vesak falls on a full moon day of May, and is the most important Buddhist holiday, which celebrates the three important events – the birth, full awakening and the passing away of the Lord Buddha.

b) The 4th BIMSTEC Summit

The Hon. Chief Justice Tshering Wangchuk, as the Chief Advisor of the Interim Government, led the Bhutanese delegation to the 4th BIMSTEC Summit held from 30-31 August 2018 in Kathmandu, Nepal. The Heads of the Government of all the seven BIMSTEC Member States attended the Summit.

The Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation (BIMSTEC) was established in June 1997 as a sub-regional organization through the Bangkok Declaration. Bhutan joined the organization in 2004. It constitutes seven Member States: Bangladesh, Bhutan, India, Nepal, Sri Lanka, Myanmar and Thailand. Bhutan joined the organization in 2004.

The Summit is the highest policy making and decision-making body in the BIMSTEC process which is comprised of Head of Government of member states. At the closing ceremony, the BIMSTEC Member States adopted the Agenda and Declaration of the Summit. The ceremony also saw the Signing Ceremony of the BIMSTEC MoU.

c) 73rd Session of the United Nations General Assembly

The Hon. Chief Justice of Bhutan, as the Chief Advisor to the Interim Government of Bhutan, addressed the General Debate of the 73rd Session of the United Nations General Assembly in New York on 27th September 2018. He led the Bhutanese delegation comprising the Foreign Secretary and other senior government officials to the 73rd UN General Assembly in New York, the USA.

The Hon. Chief Justice of Bhutan, as the Chief Advisor to the Interim Government of Bhutan, addressed the General Debate of the 73rd Session of the United Nations General Assembly in New York on 27th September 2018. He led the Bhutanese delegation comprising the Foreign Secretary and other senior government officials to the 73rd UN General Assembly in New York, the USA.

The Chief Advisor, amongst others, reaffirmed Bhutan's support to the United Nations Secretary General's agenda to reform the UN development system. Besides, he also shared about Bhutan's commitment towards achieving the 2030 agenda for sustainable development and tackling climate change.

d) Round Table Meeting of the Heads of Judiciary of the BIMSTEC

The Hon. Chief Justice of Bhutan attended the First Round Table Conference of the Heads of Judiciary of the Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Corporation

(BIMSTEC) at the Supreme Court of India in New Delhi on 25th November 2018. Technology and Access to Justice and Adjudication of Terrorism, Transnational Organized Crime and Illicit Drug Trafficking/Human Trafficking. Drangpon Tashi Chhoxom of the Supreme Court was a member of the delegation. On 26th November 2018, the Hon. Chief Justice and delegation attended the celebration of the Constitution Day of India.

e) Asia Pacific Judicial Conference on Environmental and Climate Change Adjudication

Drangpon Kuenlay Tshering and Drangpon Rabjam Jigme Lodey attended the Asia Pacific Judicial Conference on Environmental and Climate Change Adjudication in Nay Pyi Taw, Myanmar from 29-30th October 2018. The Conference was aimed at updating the participants with knowledge about pressing environmental and climate change issues that require their urgent attention and solutions that they can readily adopt.

8.2 Trainings Attended by Judiciary Personnel

Sl. No.	Name	Conferences/workshops/ Seminars/Trainings	Place	Date
1.	Drangpon Kuenlay Tshering	8 th World Water Forum	Brasilia, Brazil	18 th – 23 rd March 2018.
2.	Drangpon Sangay Khandu, Drangpon Pema Wangchuk and Drangpon Tharchean	Implementing Child Protection and Domestic Violence Act - Strengthening Bhutan's First Family Court	Queensland University of Technology, Australia	23 rd March-6 th April 2018
3.	Drangpon Kinley Namgay	UNODC	Vienna, Austria	5-8 th September 2018
4.	Pema Namgyal	Training on Procurement Management	International Academy for Continuous Education, Quezon City, Philippines	8 th -23 rd September
5.	Dorji Wangmo (Registrar)	International Bar Association Annual Conference	Rome, Italy	7-12 th October 2018
6.	Drangpon Tshering Dorji, Drangpon Rabjam Richa Gurung, Tshering Wangdi, Dorji Dukpa, Sonam Tobgay, Tingting Dema, Yoezer Dema, Jhulen Chhetri, Tempa Gyeltshen	Training on Project Management	Malaysia	17-27 th October 2018

7.	Drangpon Passang Wangmo, Pema Tashi Pelden (Registrar)	Juvenile and Family Court Study Tour	Bangkok, Thailand	28 th October- 4 th November 2018
8.	Drangpon Rinchen Penjor	Multi-Sectorial Approach to Palliative Care	Thailand	30 th October- 13 th November 2018
9.	Drangpon Karma Dorji	WIPO – IP for Judges	Geneva, Switzerland	7-9 th November 2018
10.	Drangpon Chador Phuntsho	Regional Workshop on International Cooperation on Corruption and Financial Investigation & Money laundering	New Delhi, India	12-14 th November 2018
11.	Drangpon Duba Dukpa	Conference of the Chief Justices	Lucknow, India	14-20 th November 2018
12.	Chimi Dorji (Registrar)	UN Regional Course in International Law -2018	Bangkok, Thailand	19 th November- 14 th December 2018
13.	Drangpon Tshering Namgyel, Drangpon Phurba Dorji, Drangpon Tashi Yangzom, Drangpon Singye Wangdi, Garab Yeshe (Registrar)	Strengthening the capacity for Environmental Law and Climate Change	Kathmandu, Nepal	23 rd -26 th November 2018
14.	Tempa Gyeltshen (Planning Officer)	Workshop on Performance Management and Monitoring and Evaluation for APT Focal Person	Kerala Institute of Local Administration, Kerala, India.	10-14 th December 2018.

8.3 In-country Visits

Visit to Dzongkhag and Dungkhag Courts by the Hon. Chief Justice of Bhutan.

In continuation of the visit to the Dzongkhag and Dungkhag Courts which began in 2017 the Hon. Chief Justice of Bhutan completed his visit to all twenty Dzongkhag Courts and fifteen Dungkhag Courts on 12th January, 2018 with the visit to Zhemgang Dzongkhag Court. The Hon. Chief Justice delivered lectures on uniform application of laws and disseminating awareness about reforms in the judiciary to all twenty Dzongkhag Courts and fifteen Dungkhag Courts.

His Excellency visited the following courts on respective dates:

1. Samdrup Jongkhar Dzongkhag Court, Jomotsangkha and Samdrupcholing Dungkhag Courts on 8th January 2018.
2. Thrimshing Dungkhag and, Wamrong Dungkhag Courts on 9th January 2018.
3. Pemagatshel Dzongkhag Court on 10th January 2018.
4. Nganglam Dungkhag Court on 11th January 2018.
5. Zhemgang Dzongkhag Court on 12th January 2018.

8.4 Studies

a) Mr. Tshoejab Mephram Denlen, Court Registrar completed his Masters in Business and Finance from George Washington Law School, Washington DC.

Ms. Tshering Pelden, Court Registrar and Mr. Langa Tenzin, Court Registrar completed their Masters in International Legal Studies from University of Vienna, Austria. The scholarship was funded by the Austrian Development Co-operation (ADB). All three are currently working at the Supreme Court.

b) Ms. Pema Yechang, Court Registrar is currently pursuing her Masters in International Law in George Washington Law School, Washington DC. She will be completing the course in July 2019.

9. Other Events

9.1 Distribution of *Drilbus* to Drangpons

The Yoenten Lopen of the Zhung Dratshang handed over the *Drilbus* (bell) to the Drangpons on 27th January 2018. Courtrooms in the country will use *Drilbu* to signify the beginning, ending, recess or an adjournment of the court proceedings. *Drilbu* will also be used to restore order when litigants commit a breach

of courtroom rules. The sound emanating from the *Drilbu* symbolizes harmonious dharma which is deemed to please Buddha and enlightened beings of the ten directions. It is said to awaken all sentient beings from the deep slumber of ignorance and lead them to the perfect comprehension of reality and truth.

A *Drilbu* held in the left hand shall be used to:

1. Denote a symbol of authority and right to act officially in the capacity of a presiding officer.
2. Attract attention and call the Court proceeding to order, or to mark the commencement and ending of court proceedings –Three rings of the *Drilbu*.
3. Maintain order and restore it when breached by litigants in the course of the proceedings. (Sharp or vigorous rings of the *Drilbu*)
4. Indicate pronouncement of decisions and orders by the Court –Three rings of the *Drilbu*.
5. The *Drilbu* must be rung inwards for beginning of Court session and outward for the ending.
6. In the Benches with more than one Drangpon, the Bench Clerk shall place the *Drilbu* on the Thri of the senior/presiding Drangpon.
7. Symbolize handing taking over of Office or to be handed over to officiating officers as a symbol of authority (ceremonials).
8. The holding end of the *Drilbu* with Tashi Khadhar must be offered by the official handing over the *Drilbu* to his successor or officiating officer–signifying an orderly succession.

Inscription on the *Drilbu*: “Equal justice under the law” and a sacred verse (Zhung Tsig) was composed by His Holiness the 70th Je Khenpo, Truelku Jigme Chhoedra, which translates as “May the sound of the bell of wisdom, dispel emptiness. Having awakened from the slumber of immoral delusion, let the realization of righteousness arise in our minds, so that all may attain the state of perfect peace.”

9.2 Recitation of Kanjur at the Supreme Court

Kanjur was recited for five days at the Supreme Court from 25th February to 1st March 2018 by forty-three monks of Gogona Gomdhey and seventeen court staff. The opening was graced by the Venerable Tsugla Lopen of the Zhung Dratshang, Hon. Chief Justice of Bhutan and Drangpons of the Supreme Court. The final day was graced by the Venerable Tsugla Lopen of the Zhung Dratshang which was ended with the offering of Gyempoi Tshokhor. The Kanjur recitation, which is an annual event was initiated for the well-being of His Majesty the Druk Gyalpo, Members of the Royal Family, judicial staff and all sentient beings.

The Kanjur recitation was done by the employees of the Juiciary for first three years and now the monks from Gogona Gomdhey continues to recite it annually.

9.3 Administration of Oath of Office and Secrecy for the National Council members

The Hon. Chief Justice of Bhutan and Venerable Tshoki Lopen from the Zhung Dratshang administered the Oath of Office to twenty National Council members on 10th May 2018. The ceremony commenced with the recitation of Tashi-tsegpa prayer followed by the members taking the Oath of Office and Secrecy. The members also signed the pledge for non-affiliation to political parties.

The Hon. Chief Justice of Bhutan administered the Oath of Secrecy to the Chairperson Tashi Dorji and Deputy Chairperson Jigme Wangchuk of the National Council on 14th May 2018.

9.4 Golden Jubilee of the High Court

The High Court celebrated its Golden Jubilee on 2nd June 2018. The new High Court building at the Supreme Court Complex (Lhadrong) in Hejo was inaugurated by Her Royal Highness Ashi Sonam Dechan Wangchuck. The event was of great significance in the history of Judiciary of Bhutan for it coincided with the coronation anniversary of His Majesty the Fourth Druk Gyalpo. Her Royal Highness also launched a book “Lhoyi Ngyingjid”, History of the Judiciary authored by Sonam Penjor, a Supreme Court bench clerk. The event was graced by the former Chief Justices and Drangpons of the High Court.

The High Court was established at Tashichhodzong on 3rd November 1967. It was later shifted and started functioning from where the present-day agriculture minister’s office is in the vicinity of the Tashichhodzong. The former High Court building constructed at a cost of Nu 6,80,000 was inaugurated by the then home minister Tamji Jagar.

Initially, the High Court functioned from Tashichhodzong with Dasho Dodo, Dasho Tsang Tsang, Dasho Nidup Namgyal, Dasho Kelzang and Dasho Serdo as the first five Drangpons. To date, forty Drangpons including three Chief Justices and more than hundred staff have served at the High Court. Dasho Paljor Jigme Dorji was the first Chief Justice (1974-85), followed by late Lyonpo Sangay Penjor (1987 – 1989) and Lyonpo Sonam Tobgye (1991- 2009).

9.5 Judicial Wellness and Stress Management Retreat

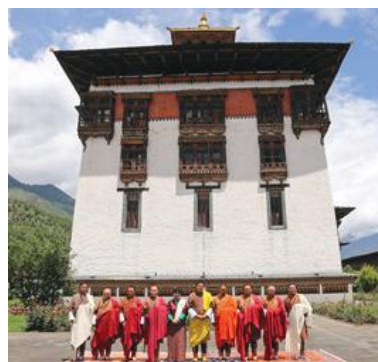

The Bhutan National Legal Institute (BNLI) organized Judicial Wellness Retreat program at Phobjikha, Gangtey from 7th to 10th June 2018. The Hon. Chief Justice of Bhutan and Drangpons of the Supreme

Court and High Court attended the program. During the three-day program, the participants were involved in various practical sessions by experts on subject matters like Universal Human Values, self-care, self-discovery, self-transformation, creative visualization, mindfulness, anger management, meditation, prayers, yoga, games and treks. The program was initiated to give a break to the participants from their mundane, monotonous and stressful daily judicial lives.

9.6 His Majesty the Druk Gyalpo appoints the Hon. Chief Justice of Bhutan as the Chief Advisor of the Interim Government

His Majesty the Druk Gyalpo issued a Royal Decree appointing the members of the Interim Government on 9th August 2018 in accordance with Article 19, Section 1 of the Constitution of the Kingdom of Bhutan. His Majesty the Druk Gyalpo appointed the Hon. Chief Justice of Bhutan as the Chief Advisor of Interim Government. His Majesty also appointed Dasho Karma Ura, President of Centre for Bhutan Studies; Dasho

Penjore, Governor of Royal Monetary Authority; Dasho Ugen Chewang, Chairman of Druk Holding and Investments Ltd.; Dasho Chhewang Rinzin, Managing Director of Druk Green Power Corporation Ltd.; Dasho Karma Tshiteem, Chairperson of Royal Civil Service Commission; Aum Kinley Yangzom, Chairperson of the Anti-Corruption Commission; Mr. Nidup Dorji, Vice Chancellor of Royal University of Bhutan; and Mr. Bachu Phub Dorji, Managing Director of Kuensel Corporation as the Advisors of the Interim Government. The Chief Advisor and Advisors of the Interim Government received the Royal Audience in Tashichho Dzong. The Royal Decree directed the Interim Government to ensure uninterrupted continuance of the routine functions of the government until the new Prime Minister enters office after the new National Assembly has been constituted.

9.7 Hon. Chief Justice completes his term as the Chief Advisor of the Interim Government

His Majesty the King granted audience to the Chief Advisor and Advisors of the Interim Government on 29th October 2018 on the completion of its term. In accordance with Article 19, Section 1 of the Constitution of the Kingdom of Bhutan, the Interim Government completed its term within ninety day after the dissolution of the National Assembly. Following the Royal Audience, members of the Interim Government led by the Chief Advisor met the Cabinet Secretary, Government Secretaries and staff of the Cabinet Secretariat at the Gyaljong Tshogkhang. The Chief Advisor commended the civil servants for their service to the nation and expressed confidence that they will serve the incoming government with dedication. The Chief Advisor also met with the media representatives at a press conference in the afternoon and briefed them on major activities undertaken by the Interim Government. The Hon. Chief Justice resumed office at the Supreme Court after the press conference.

9.8 Oath of Office to the National Assembly members

The Hon. Chief Justice of Bhutan administered the Oath of Office to the National Assembly members on 31st October 2018 coinciding the Descending Day of Lord Buddha in accordance with the Third Schedule of the

Constitution of the Kingdom of Bhutan. The first sitting of the National Assembly began with the ushering of Ku-Sung-Thugten into the Assembly Hall as a symbolic representation of His Majesty the Druk Gyalpo. After the reading out of the Kasho from His Majesty the Druk Gyalpo, the Members put on Patang/Gyentag and changed their scarfs.

9.9 Launch of the Justice Sector Strategic Plan

Her Royal Highness Princess Sonam Dechan Wangchuck graced the launching ceremony of the Justice Sector Strategic Plan on 16th November 2018 in Thimphu.

His Excellency the Prime Minister of Bhutan and the Hon. Chief Justice of Bhutan attended the launching ceremony.

The plan is aimed at improving the quality of justice system services with special focus on meeting the needs of the people through quality, speedy, and effective services.

9.10 Leadership Program for Judiciary (LPJ)

The Hon. Chief Justice of Bhutan graced the opening ceremony of the Leadership Program for Judiciary (LPJ) as the chief guest on 18th November 2018 at the Royal Institute for Governance and Strategic Studies (RIGSS) in Phuentsholing. The judiciary personnel were divided into two groups: LPJ-1 and LPJ-2. Twenty-one participants including Drangpons and Court Registrars attended the ten-day LPJ-1 from 18th to 28th November 2018.

LPJ-2 commenced on 5th December 2018 at the RIGSS in Phuentsholing. Twenty-seven participants comprising of Drangpons and Court Registrars attended the program.

The participants of both the groups were briefed on leadership skills, presentation and communication skills, coaching skills, mindfulness and emotional intelligence, Bhutan's foreign policy, border management, economic issues and role of state economic institutions in nation building by eminent international and national speakers. The Leadership Program for Judiciary is the ninth leadership course launched by the RIGSS.

10 Awards

10.1 Daniel K. Inouye Asia-Pacific Center for Security Studies Alumni Achievement Award

Drangpon Kuenlay Tshering of the Supreme Court received DKI APCSS Alumni Achievement Award in Honolulu, Hawaii.

10.2 Civil Service Awards – 2018

Sixty-six personnel of the Judiciary were recognized with Civil Service Awards for their varying durations of service. Those who have been in service for more than thirty years were awarded Gold Medal, while those who completed more than twenty years received Silver Medal. Bronze Medals were awarded to the personnel who have been in service for more than ten years.

Sl. No.	Name of Award Recipients	Designation	Type of Award	Court
1.	Karma Tshephel	Drangpon	Lifetime Service Award	Supreme Court
2.	Lungten	Bench Clerk	Lifetime Service Award	Bumthang
3.	Nima Sherab Gyeltshen	Bench Clerk	Lifetime Service Award	Supreme Court
4.	Pema Wangchuk	Bench Clerk	Lifetime Service Award	Wamrong
5.	Tashi Dhendup	Bench Clerk	Lifetime Service Award	Bumthang
6.	Tenzin Dhendup	Bench Clerk	Lifetime Service Award	Nganglam
7.	Balang Dema	Bench Clerk	Gold	Wangdi Phodrang
8.	Damcho Lhendup	Drangpon	Gold	Sibsoo
9.	Duptho Dorji	Dispatcher	Gold	Gelephu
10.	Dasho Tshering Wangchuk	Chief Justice of Bhutan	Gold	Supreme Court
11.	Norbu Wangdi	Bench Clerk	Gold	Supreme Court
12.	Dechen Dema	Bench Clerk	Silver	Trongsa
13.	Deo Kumari Chhetri	Bench Clerk	Silver	Tsirang
14.	Dorji	Messenger	Silver	Dagana
15.	Jangchuk Pelzang	Messenger	Silver	Samdrupcholing
16.	Nera Devi Rai	Messenger	Silver	Sarpang
17.	Pema Tshering	Accounts Assistant	Silver	Thimphu
18.	Purushottam Ghimirey	Drangpon	Silver	Dorokha
19.	Yan Kumar Subba	Accounts Asst.	Silver	Samtse
20.	Cheki Wangmo	Sr. Dispatcher	Bronze	Pemagatshel

21.	Chencho Dema	Bench Clerk	Bronze	Haa
22.	Cheten Lhamo	Dispatcher	Bronze	Thimphu
23.	Cheten Zangmo	Gardener	Bronze	Phuentsholing
24.	Kezang Choden	Drangpon	Bronze	Thimphu
25.	Dechen Wangmo	Asst. Engineer IV	Bronze	Supreme Court
26.	Deki	Bench Clerk	Bronze	Paro
27.	Doley	Bench Clerk	Bronze	Chukha
28.	Hukumi Ghalley	Asst. Engineer IV	Bronze	Supreme Court
29.	Jamtsho	Night Guard	Bronze	Samdrup Jongkhar
30.	Jit Bahadur Ghalley	Sweeper	Bronze	Chukha
31.	Karma	Sweeper	Bronze	Wamrong
32.	Karma Jamtsho	Messenger	Bronze	Thimphu
33.	Kencho Lhamo	Bench Clerk	Bronze	Jomotshangkha
34.	Khemo	Sweeper	Bronze	Trashigang
35.	Kuenzang Deki	Dispatcher	Bronze	Zhemgang
36.	Leki Dema Bal Tamang	Sweeper	Bronze	Dagana
37.	Lungten Wangdi	Bench Clerk	Bronze	Haa
38.	Lungten Wangdi	Night Guard	Bronze	Wamrong
39.	Ngachey	Night Guard	Bronze	Phuentsholing
40.	Norbu Zangpo	Dispatcher	Bronze	Samdrup Jongkhar
41.	Passang Wangdi	Gardener	Bronze	Chukha
42.	Pema Choden	Accounts Asst.	Bronze	Paro
43.	Pema Choden	Drangpon	Bronze	Thimphu
44.	Pema Dechen	Drangpon	Bronze	Thimphu
45.	Pema Drakpa	Bench Clerk	Bronze	Dagana

46.	Phub Tshering	Driver	Bronze	Phuentsholing
47.	Phurpa Gyeltshen	Bench Clerk	Bronze	Paro
48.	Rinchen Tshering	Driver	Bronze	Thimphu
49.	Rinchen Tshewang	Bench Clerk	Bronze	Zhemgang
50.	Rinzin Penjor	Bench Clerk	Bronze	Mongar
51.	Rinzin Wangmo	Bench Clerk	Bronze	Bumthang
52.	Sangay Dorji	Bench Clerk	Bronze	Trongsa
53.	Sonam Choden	Bench Clerk	Bronze	Paro
54.	Sonam Choden	Messenger	Bronze	Thimphu
55.	Sonam Lhadon	Bench Clerk	Bronze	Thimphu
56.	Sonam Peldon	Attendant	Bronze	Lingzhi
57.	Sonam Zangmo	Messenger	Bronze	Trashigang
58.	Tashi	Bench Clerk	Bronze	Sakteng
59.	Tshering Peldon	Bench Clerk	Bronze	Chukha
60.	Tshering Yeshe	Bench Clerk	Bronze	Thimphu
61.	Tshewang	Bench Clerk	Bronze	Samdrupcholing
62.	Ugyen Dhendup	Driver	Bronze	Thimphu
63.	Yeshe Zangmo	Bench Clerk	Bronze	Paro

10. Challenges

Judiciary as one of the branches of the government is mandated to uphold the Constitution, rights and liberties guaranteed under it, and the policies and principles embodied under it. Being a dispute resolution forum, the Judiciary's mission is to ensure that the people have access to the highest standard of justice attainable. It has to ensure equitable and expeditious resolution of all cases and controversies brought before the courts.

In order to deliver the highest standard of justice, it is imperative for the office to be well equipped both in terms of financial and human resource capacities. However, these form the following core challenges:

10.1 Human Resource Development Challenges

The organizational structure of the Judiciary is unique from other Constitutional Offices. Drangpons and Drangpon Rabjams are governed by the Judicial Service Act 2007 whereas the AFD personnel, Court Registrars and Bench Clerks are under the Bhutan Civil Service Act 2012. The existence of these two Acts in one institute poses the greatest challenge to human resource development and management. Further, with limited authority of the Judiciary over the human resource management, creating conducive environment for enhanced performance through improved and structured organizational incentives for the judicial personnel remains a challenge. Although the Judicial Service Act of 2007 defines the Royal Judicial Service Council as the body to formulate policies related to human resource management within the Judiciary in terms of defining staffing pattern, strength, classification and gradation of services, performance evaluation and appraisal including reward and incentives for judicial personnel, the inclusion of the support judicial personnel under the Civil Service Act of 2012 has limited the Council in exercising its mandates. Consequently, the Judiciary experiences rising attrition of senior and experienced judicial personnel, including Drangpons from the service of the Judiciary to better financial and professional opportunities in corporate sector and private law firms.

With change in time, expansion in the Judiciary calls for additional human resources for specific trainings and skills to shoulder the increasing caseload in the courts. The Judiciary must strive to resolve these policy inconsistencies to ensure growth in Judiciary's organizational capacity for an autonomous human resource management and development strategy.

10.2 Financial Constraints

The Judiciary has no financial and budgetary independence. This still continues to be a major challenge in the independent functioning of the office. Judiciary is one of the branches of the government whose mandates spread across 20 Dzongkhags and 15 Dungkhags. Despite it, the share of budget it receives from the government to undertake its mandates continue to remain less than a Ministry.

For the 11th Five Year Plan, the overall budget ceiling allocated to Judiciary was Nu. 623 Million. This was way below our proposal. The Judiciary received a meager increment of 20% in the 12th Five Year Plan despite the need for more budgets. Given such constraints, the Judiciary is not able to build adequate infrastructure across the country and develop its human resource capacity through provision of timely training and skill development opportunities.

Notifications from the Office of the Chief Justice of Bhutan – 2018

འབྲུག་གི་མངོན་མཚན་གྱི་འདུན་ས།

Supreme Court of Bhutan

། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་གྱི་འདུན་ས།
ROYAL COURT OF JUSTICE

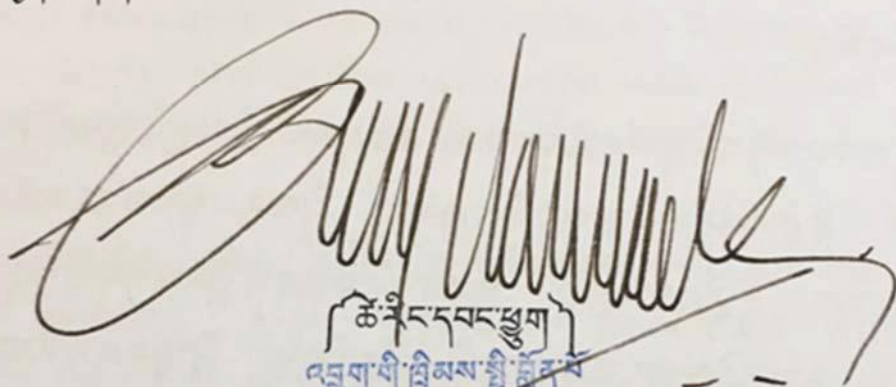
མངོན་མཚན་ གྲི་མཛེས་ ༡༩ གྱི་ ༢༠༡༤/༩༢

གྲི་མཛེས་ ༡༩

༢ དཔལ་ལྷན་། བདེན་རྒྱུན་སྐྱོང་གི་འཕྲིན་པའི་འདུན་ས་ལྷན་གྱི་འདུན་ས་
དཔལ་ལྷན་གྱི་སྐྱོང་ལམ་དུ། དོན་འབྲས་ དེ་ནི་ དེ་དང་ཅག་ཁྲིམས་གྱི་སྐྱོང་གི་
ཕྱོགས་གཏོགས་ ལས་བྱེད་པ་ཆེ་སྐྱོང་གི་སྐྱོང་གི་ མི་སེར་གྱི་ཡིད་ཆེས་དང་སློབ་ཁྲིད་
བསྐྱེད་ཐབས་ལུ་ དོན་གཏོར་བསྐྱེད་དེ་ འཛིགས་སྒྲུབ་དང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་གི་དབང་དུ་མ་
ཐལ་བར་ ཁྲིམས་གྱི་རིང་ལུགས་དང་ ལྷན་གྱི་ལུགས་བཀའ་ཆེ་བའི་ མི་མང་
ཡོངས་ལུ་འདུན་ས་གྱི་ཞབས་ཏོག་ རྒྱུ་དང་རྒྱུ་ཆོད་ལུ་སྐྱོང་བཞིན་དུ་ཡོད་མི་འདི་
འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་སློབ་པ་ རང་ཉིད་ནས་ངལ་རང་དང་ཡིད་ཆེས་གྱི་སློབ་པ་ དག་འ་
ཆོར་ཆེ་བའི་མཚན་སྐྱེད་ལུ་ཉི་མེད་།

མཚན་སྐྱེད་། དུ་ལྷན་ཁྲིམས་གྱི་འདུན་ས་ཆུ་འོ་ནང་ ལྷན་གསལ་གྱི་མཛེས་པ་
སྐབས་ ཁྲིམས་ཁྲིམ་འདུན་དཔལ་ལྷན་གྱིས་ རོ་བཤུག་ལེན་འཐབ་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ནི་
དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་སྤྱི་ལྷན་དང་འབྲེལ་བཅའ་པར་ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ལུགས་སྐོལ་ཁོན་
ཡོན་འདུག་བཞིན་ རང་ལུགས་གྱི་ཁྲུང་ཆོས་བཟང་པོ་ཆུ་དང་འབྲེལ་ གཞན་སྤྱི་ལྷན་
ལའ་ སྤྱི་ལེན་ལུ་ཡང་རྒྱལ་བུ་ལག་ལེན་འཐབ་དེ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ གཞན་དུ་
བཀོད་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབས་ཆུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ དཔལ་ལྷན་ཁྲིམས་ཁྲིམ་

ལུ་ཚྭ་བཤེར་གྱི་བྱ་རིམ་སྐབས་ ཟུར་གསལ་དྲིལ་བུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ སྤྱི་གནས་
 རིམ་པའི་ནང་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ ཐོ་བའི་ཚབ་དུ་དྲིལ་བུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པའི་
 བཀའ་ཁྲབ་སྤེལ་བ་དང་ལྟན་དུ་ མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་ བྱང་རྒྱལ་ལམ་དུ་
 འདྲེན་པའི་ ཁྲིམས་གྱི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་ ཏང་བཤེར་ངེས་བཟན་དང་ ཁྲིམས་གྱི་
 རིང་ལུགས་ལམ་སྤེལ་གྱི་བྱ་གསལ་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མས་ ཚུལ་མཐུན་
 སྦྱོར་འཇུག་འཐབ་གནང་དགོས་པ་བཅས། ཞེས་རང་ལུགས་གནམ་ལོ་སེལ་གྱི་ ཟླ་
 བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཅུ་གཅིག་ སྤྱི་ཆེས་ ༢༠.༡.༢༠༡༤ ལུ་ མངོན་མཛོ་ཁྲིམས་གྱི་
 འདུན་སྙན།

ཆོ་རིང་དབང་ལྷུག་།
 འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་ཆོན་པ་
 དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཏང་ཁྲིམས་ལྟན་མེ
 མངོན་མཛོ་ཁྲིམས་གྱི་འདུན་སྙན།

འདྲ་

- ༡༽ སྐབས་ཇེ་ ཇེ་མཁན་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལྟ། སྤྱན་འབུལ།
- ༢༽ མི་དབང་རྒྱལ་པོ་གཟིམ་དཔོན་མཆོག་ལྟ། སྤྱན་འབུལ།
- ༣༽ ཏང་ཁྲིམས་ལྟན་མེའི་ཁྲིམས་ཁྲི་ཏང་དཔོན་ཡོངས་ལྟ།

མདོན་མཐོ་ ༡༡༽-༢༠༡༤/༡༩

། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སྤྱོད་།
ROYAL COURT OF JUSTICE

། རྒྱུ་ལྟགས་།

༢ བདེན་ཐུག་སོམ་ཉིད་དུ་བགའ་ཤིང་པའི་ མདོན་མཐོ་དང་ ཆེ་མཐོ་ རྒྱུ་ལྟགས་ འབྲུག་
ལག་གི་དང་དཔོན་ཡོངས་ལཱ། ཆེད་འབྲས་དེ་ཡང་ རང་དེ་སྤྲོད་ཐོངས་འབྲུག་གི་དང་ཁྲིམས་ལྟན་སྤེའི་ནང་ སྤར་སྤྱོད་
བཟང་པོའི་ལམ་ལུགས་རྒྱུ་རྒྱུ་ དམིགས་ལཱ་ལ་འགྲུབ་ཐབས་ཀྱི་ཆེ་བལྟ་དགོངས་ཏེ་ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་སྤྲོད་གསལ་
སྐབས་སྔོན་ཆེ་བའི་ལཱ་ལུགས་ལེན་འཐབ་ནིའི་ཆེད་དུ་ སྤྱི་ཆེས་ ༢༠༡༤.༡.༢༠༡༤ གཟུང་སྐར་དགེ་བའི་ཉིན་མོ་དང་
བསྐྱེད་ གཞུང་གྲུ་ཆར་གི་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཁྲིམས་ཀྱི་བདེ་དྲིལ་སྐོར་ ཆོག་ཉུང་ལ་དོན་རྒྱུས་པ་
གསུང་བཤད་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ཁྲིམས་འདུན་ཚུ་གི་དང་དཔོན་ཡོངས་ལཱ་བཀའ་སྤྱོད་མཛུགས་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་
དུ་ལས་པས་ ཁྲིམས་ཀྱི་བདེ་དྲིལ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོངས་དེ་ཡང་ ར་བཅས་རའི་སྤྱོད་གྲུ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྲོད་ལུ་སྤྱོད་
རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དགྲུང་ལོ་གཉིས་བཞེས་པའི་འཁྲུངས་སྐར་དུས་སྤྱོད་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བསྐྱེད་ སྤྱི་ཆེས་ ༤.༢.༢༠༡༤
ཉིན་ལས་འགོ་བཙུགས་ལག་ལེན་དགོངས་པའི་ལར་ སྤྱོད་པས་རྒྱུ་ལྟགས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་གསུང་བྱིན་དུ་བས་ཅན་གྱི་ཆོག་
དོན་ཚུ་ དང་དཔོན་རང་སོའི་སེམས་ལར་དུན་བཞིན་དུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སྤྱོད་དུ་ལུགས་ལེན་འཐབ་ནིའི་སྤྱིག་གཞི་
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཅན་མ་ལྷར་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆར་གནང་དགོངས་པའི་ལར་ ཐབས་ཤེས་བདེ་སྤྱོད་མཆོན་པའི་དོར་དྲིལ་
བཟུང་། ལུགས་གཉིས་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་རྒྱུས་པའི་ཕྱིར་ རྒྱུ་ལས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་འཁྲུངས་སྐར་ཉིན། ལག་
ལེན་བསྐྱེད་འབྲས་ཞི་བདེས་ཁྱབ་གྲུར་ཅིག་ ཁྲིམས་ཀྱི་མཐོ་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུ་བཙུགས་པའི་ལར་ཆེས་བཅོམ་དང་ སྤྱི་

ཆེས་ ༢༠༡༤.༡.༢༠༡༤ ལྟུ་

[Handwritten signature]

། ཆེ་མཐོ་དབང་ལྷན་།
འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སྤྱོད་།

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དང་ཁྲིམས་ལྟན་སྤྱོད་
མདོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སྤྱོད་།

འདྲེན་

༡༽ མི་དབང་རྒྱལ་གཞིམ་མཆོག་ལཱ།

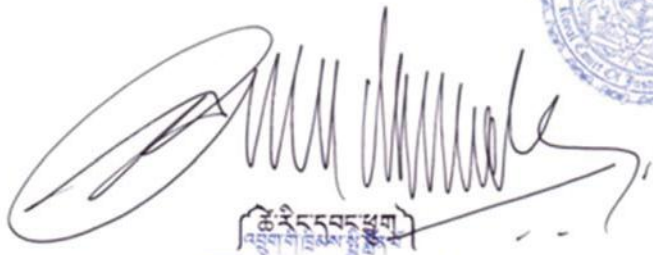

མདོན་མཐོ་(༤) - 2074/250 ལྷ་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།
ROYAL COURT OF JUSTICE

།ཡིག་ཚང་པ་གཞུ།

༢ བདེན་རྒྱུ་སོམ་ཉིད་བཀའ་ཅད་པའི་མདོན་མཐོ་དང་ཆེ་མཐོ་ཚོང་ལག་དྲུང་ལག་ཁྲིམས་འདུན་ལག་གི་དྲང་དཔོན་ཡོངས་ལྷ། ཆེད་འབྲས་དེ་ལས་རྒྱལ་གཞུང་ཅིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་ཡོངས་ལྷ་གི་ཡིག་ཡང་RAA/AG-SP/2017-18/257 གྱི་ཆེས་ ༡༡.07.2072 ཅན་མའི་ནང་གསལ་རང་འཛིན་དྲུང་ཁྲིམས་ལྷན་ཁྲེའི་ཁྲིམས་འདུན་གོང་འོག་ནས་གནང་བའི་འབྲུན་ཆོད་ཀྱི་ཡིག་སྟོན་གྲངས་ ༡༠༠ ལྷ་རྟོག་འབད་ནི་ཡིན་ལྷགས་ཀྱི་སྟན་ཞུ་ཕུལ་བ་ལས་བརྟེན་ཁྲིམས་འདུན་ཚུ་ལས་ཅོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་སྟོན་ཚུ་རྒྱལ་གཞུང་ཅིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་གྱི་ལས་བྱས་པ་ཚུ་གིས་ལྷ་རྟོག་འབད་དགོས་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་བ་ཅིན་དེར་བསྟུན་གྱི་ཡིག་སྟོན་དང་ཤོག་གྲངས་ཚུ་ཅིས་སྟོན་ལག་ལེན་ཚུ་ལ་མཐུན་ཐོག་དུས་ནམ་རང་ཡིན་ཅུང་ཉོགས་མེད་ལྷ་རྟོག་གི་ཆེད་དུ་སྟོན་ཐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྟོར་གང་དག་མཛོད་གནང་དགོས་བཅས་གནམ་ལོ་མེ་བྱ་བ་འཇུག་ཤིས་པའི་ཉེར་གསུམ་ གྱི་ཆེས་ 23.2072 ལྷ།

ཆེ་མཐོ་དབང་ལྷ་གཞུ།

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དྲུང་ཁྲིམས་ལྷན་ཁྲེ་
མདོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

འདམ་

༡། རྒྱལ་གཞུང་ཅིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་ཡོངས་ལྷ་བ་མཆོག་ལྷ།

༡། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

ROYAL COURT OF JUSTICE

མངོན་མཐོ་སྤྲེལ་ཁྱེད་ཀྱི་ ༢༠༡༤/༢༥༠

གནས་ལོ་གསར་ཆེས་ལག་གིས་འཕྲིན་དབྱངས།

१. रिकहेव क्खअणसुअणमिअणिसमिअणिस । अणिकमयेअणसअणमकुअणसम । अणिसमअणिकहेवअणिसमअणिकहेव ।
अणिकहेवअणिसमअणिकहेवअणिसमअणिकहेव ।

ལོ་བདག་ཁྱིའོ་གསར་དུ་ཆོས་པ་ན། །ཀྱན་གུང་མཛའ་བ་ཅེ་གོ་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། །རབ་དཀར་མྱོ་ཡི་བཟ་ཤིས་དེ་ལོགས་
ཀྱིས། །ཡངས་པའི་ཁྲིང་འདིར་ལོགས་ཆོགས་རྒྱས་པར་ཤོག །

དུ་ཆེན་དང་ཁྲིམས་ལྷན་མེད་འདུས་ཆོག་པ་ཁྲིམ། ཆོས་ཀྱི་གཅིག་འཁྱུར་ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་མོག། ཁྲིམས་ཁྲིམ་པ་རྒྱལ་པ་ཁྲིན་
རབ་བསྐྱབས་པས། །ཀུན་ལ་དག་པ་ཆོད་བཀའ་རྒྱ་མེད་མཆོ། །

འདི་ལོ་འི་དམིགས་དོན་གཅེས་ཤོས་གང་མ་པེ། གྲིམ་མ་གྱི་ཡིང་ལུགས་ཀྱི་མ་མེད་པ་འི་དོར། མི་མང་གྲོ་གཏད་ཅན་དང་ཡིད་ཆེས་
གྱི། རེ་བསྐྱལ་རྒྱལ་བ་ཞིན་འགྲུབ་པའི་སྒོ་ན་འདུན་བཅས། །

འབྲུག་ཕུགས་གཉིས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ནོར་སྐལ་འདི། །གཞུང་སྲོད་གསུམ་པའི་པཅུག་འཕམ་འབྲེལ་མཛད་ག། །འབྲུག་གི་ཆབ་འབངས་རང་
མོས་རྒྱལ་དག་ངོར། །དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཆབ་སྲིད་བརྒྱན་པར་སྟོན། །

མཐོང་ནས་མཆོག་ཏེ་ཆེན་པོ་ལས་འཁྱུང་ས་པའི། རབ་དཀར་པའི་ལྷ་མོ་དབང་པོ་འཁྱུང་འཁྲུང་ཅན། མའང་འབངས་ཀྱི་ནད་ལང་ཚོ་
སྤྱོད་མཛད་པའི། མི་དབང་ཡབ་ལྷ་ས་སྤེལ་རྟེན་འཁྱུང་ཅིག །

གནས་ཡོགས་ཀྱི་ཆོས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱིས། །དང་གི་མཉམ་ལྗེས་སྟེ་འོངས་ཀྱི་མཛེེའ་མཐུན་དེ། །དབྱར་མཛོེ་པལྱེན་དུ་གོང་དུ་འཕེལ་
པའི་ཆེད། །སྤྱིང་ནས་བཟང་གིས་བདེ་ལོགས་ལུ་རྩེ་ཆོག་པ་ཤོག །

ཞེས་གནས་འདོམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡུལ་གྱིས་པའི་ཉེར་བརྒྱད་ ལྷོ་ཁོངས་ ༡༣. ༢. ༢༠༡༤ ལུ་ མངོན་མཐོག་གི་མཐུན་གྱི་འདུན་སྐྱེས་

[Handwritten signature]

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དྲང་གིས་ལྷན་ལྷན་གྱི་
མཛོད་མཛོད་གིས་ལྷན་གྱི་འདུན་ལ།

། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

ROYAL COURT OF JUSTICE

མངོན་མཐོ་ ༼སྟེང་ཁྱེ༽ ༢༠༡༤/༢༥༥༦

༼ཁྲིམས་ཁྲིམ་གྲོང་གཞི་བརྩམས་གསལ་བསྒྲགས་༽

༩ གཉིས་འཛིན་འཆིངས་ཐག་གཅོད་པའི་དང་ཁྲིམས་ལྟན་སྟེ་དང་དཔོན་ཡོངས་ཀྱི་སྟན་ལམ་དུ། རྟོན་འབྲས་ དེ་ནི་ ལྟོ་ལྟོ་ངས་ ཡངས་པའི་ཞིང་འདིར་ དཔལ་ལྷན་དབང་མང་འབད་ག་རིན་པོ་ཆེ་ ཡབ་སྲས་དམ་པའི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་སྒྲན་མེད་པ་ལྟར་ རང་ རེད་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དང་ཁྲིམས་ལྟན་སྟེ་འདི་ འཆི་མེད་ལྟེ་ཞིང་ཁམས་ལས་བབ་པའི་ དཔལ་ལྷན་ཀྱི་སྟན་ལམ་དུ་ རིང་ལུགས་ཀྱི་ རྒྱལ་མཚན་པར་བསྐྱར་བཞེད་ཀྱི་ མ་འོངས་མི་རབས་ནང་འཁོད་ དང་ཁྲིམས་ལས་བརྟེན་པའི་ཞི་བདེ་ ལྟོ་དང་འཇགས་ངང་དུ་ལུན་ བརྟན་ཐབས་ཀྱི་ དམིགས་དོན་གཙོ་བོར་བབྱུང་སྟེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱག་ལཱ་མཛད་དང་མཛད་བཞེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན།

དུས་ཀྱི་འཕོ་བསྐྱར་ཆེ་བའི་གནས་སྐབས་དང་འབྲེལ་ འོ་བསྐྱར་བཞེད་ལྟོ་དང་བཞེད་ཀྱི་གྲངས་ཁ ༡ ཡར་འཕེལ་སོང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ རྒྱུ་ཁག་འགའ་ཤས་ནང་ དང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཞབས་དྲོག་དུས་ཐོག་སྟེ་ཞི་ བྱ་རིམ་ཀྱི་མངོན་འཛུར་ལྟོ་ འགྲིགས་པའི་བསྐྱར་རྟོག་ བཞེད་ཀྱི་ དབང་འདུས་ལུ་ལཱ་ཁེར་བུན་ ཤར་དར་བརྒྱུད་ཀྱི་མངའ་སྟེ་ནང་ ཆེད་འོག་བརྒྱུད་གི་མི་སྡེ་ཆུང་དང་ ལྷག་པར་དུ་སྤྱ་ ག་གཙང་ཆུ་ལེ་ལས་འགལ་ཆེ་བ་ དང་ བསྐྱར་སྤྱང་དམག་སྟེ་དང་ གནན་ཡང་ལས་སྟེ་མང་རབ་ཅིག་གཞི་བརྩམས་འབད་དེ་ཡོད་པ་ བཞེད་ཀྱི་ མངའ་སྟེ་དེ་ནང་མི་སྡེ་བས་ཀྱི་གྲངས་ཁ་མཐོ་ཤོས་ཅིག་སྟེ་གནས་དེ་ཡོད་པ་ཡིན།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་བརྟེན་ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྟེ་ལཱ་གཤེག་ཆོགས་སྟེ་ ཞལ་འཛིན་མཐོངས་ ༡༦ པའི་གྲོས་ཆོད་བཞེད་ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ སྟེ་ལས་གཤེག་བཅའ་ཁྲིམས་ རྟོན་ཆེན་ ༩༥ པའི་ནང་དོན་ལྟར་ མངོན་མཐོ་དང་ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་ཀྱི་དང་དཔོན་ལྷན་མ་བཅུས་ པར་ ཁྲིམས་སྟེ་ལས་སྟེ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་གོ་གནས་དང་ ཁྲིམས་ཁྲིམས་བཀོད་ ཅུ་མེད་སྟོར་འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་འཐུས་པོ་ ཆོགས་སྟེ་འོ་སྟེ་འདེབས་ཐོག་ གནང་བ་གྲོ་ལེ་ཞི་དབང་འཛིན་དང་འབྲེལ་ འབྲུག་རྒྱལ་མི་དབང་མང་འབད་ག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ གྲང་འོ་སྟེ་བརྒྱུད་བཞེད་པའི་ ལྟེ་འབྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་ཀྱི་ རྟོན་འབྲེལ་བཟང་པོའི་དུས་སྟོན་དང་འབྲེལ་ གནས་འོ་སྟེ་འབྲེལ་དང་ པའི་ཆེས་དུག་ གྲི་ཆེས་ ༢༡.༢.༢༠༡༤ ལས་ དབང་འདུས་ལྟེ་བཟང་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ ཁྲིམས་ཁྲིམ་གཉིས་པ་སྟོན་མཛད་གནང་ ཡོད་པའི་གསལ་བསྒྲགས་འབད་མ་ཡིན།

༡། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

ROYAL COURT OF JUSTICE

ཁྲིམས་ཁྲིའཕྲོད་གཞི་བཟུགས་བསྐྱབས་སྤུས་དེ་གིས་ མི་དབང་ཡབ་སྐུ་དམ་པ་མཚོག་གིས་ བྱང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འདྲན་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་
དགོངས་བཞེད་ལྟར་ མི་ཕྱེད་ཉེན་སྒྲོབ་དང་ དྲང་ཁྲིམས་ལྟར་ཕྱེད་རང་དབང་དང་འབྲེལ་གཞན་མཐའ་བཙན་སྒྲུབ་ཐབས་ དྲང་བཞེད་
ངེས་བཟན་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་རིང་ལུགས་ཡར་སྒྲུབ་འབྱུང་རྒྱུ་གསལ་པའི་ མྱོན་འདུན་གྱི་མཚམས་སྤྱར་ཁྱད་དང་བཙས། ཞེས་གནམ་ལོ་སེམས་ཀྱི་
ཟླ་དང་པའི་ཆེས་མཇུག་ ལྷོ་ཆེས་ ༢༠.༢.༢༠༡༤ ལུ་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ནས།

ཆེ་རིང་དབང་ལྷུག་

འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཁྲོན་པོ་

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དྲང་ཁྲིམས་ལྟར་ཕྱེ་

མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

འད

༡།
༢།
༣།
༤།
༥།
༦།
༧།
༨།
༩།
༡༠།
༡༡།
༡༢།

མི་དབང་རྒྱལ་པའི་གཞི་སྤྲོད་མཚོག་ལུ། ལྷན་འབུལ།
མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་པའི་དྲག་ཤོས་དྲང་ཆེན་མཚོག་ལུ། ལྷན་འབུལ།
མི་ཆེ་འབྲུག་གི་སྤྱོད་ཆེན་མཚོག་ལུ།
རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུད་མི་ཆེ་ཁྲི་འཛིན་མཚོག་ལུ།
རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་ཕྱེད་མི་ཆེ་ཁྲི་འཛིན་མཚོག་ལུ།
ལྷན་རྒྱལ་གཞུང་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྷན་རྒྱལ་མཚོག་ལུ།
མི་ཆེ་ཕྱོག་ཕྱོགས་འགོ་བྱིད་པ་མཚོག་ལུ།
རྒྱལ་གཞུང་གི་གཞི་གཞུང་ཆོགས་ཀྱི་དྲག་ཤོས་ཁྲི་འཛིན་ལུ།
འབྲུག་གི་བཙན་འཐུ་ལྷན་འཛིན་སྒྲོབ་ལུ།
རན་ལྷན་བཀག་སྒྲུབ་ལྷན་ཆོགས་ལུ།
རྒྱལ་གཞུང་ཉིས་ཁྲི་བཞེད་པ་ལུ།
འབྲུག་གི་རྒྱལ་གཞུང་འགག་ཕྱེ་ལུ།

༣། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

ROYAL COURT OF JUSTICE

མངོན་མཐོ་(༡༢)-༢༠༡༤/༦༧༢

༢ བདེན་ཐུན་སོམ་ཉིའི་བྱ་བ་གཅོད་པའི་ཀྲང་གསར་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་བྱང་དཔོན་མཆོག་ལྟུ། དོན་འབྲས་ དེ་ནི་གསར་སྤང་ཆ་འདུས་ ཡོམ་གླིང་ཆེད་འོག་གཡུས་རི་མཇུག་ལས་ མི་ཁུངས་ངོ་སྤྲོད་ལག་ཁྲེར་ཨང་༡༡༥༡༧༠༠༠༤༧༢ ཅན་མ་འཆང་མི་བདེ་ཆེན་ལྷ་སྤྲོན་ནས་ཕུལ་བའི་བཤེར་ཡིག་སྤྱི་ཚེས་༡༢.༣.༢༠༡༤ ཅན་མའི་འབྲེལ་གནད་སྟོར།

༡ ལྷ་ཆོག་ལས་ཁང་། ཨོ་༡༤-༢༡༡༡ སྤྱི་ཚེས་༡༤.༣.༢༠༡༤ ཅན་མར་བཀོད་དེ་སྤྲོན་གསན་མཛད་གྲུབ།

༢ གནད་དོན་ གཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུད་གཞི་གནས་སོར་སྟོར།

༣ དེའི་བཤེར་ བཤེར་ཡིག་ཕུལ་མི་དེ་ བྱ་བའི་གནད་སྤྲོད་ཀྱི་ཁྲིམས་དེབ་དོན་ཆོན་༣༡.༢ པའི་དགོངས་དོན་ལས་མ་འགལ་བ།

༤ ཅུ་བའི་གསོལ་འདེབས།

“དེ་ནི་ རྒྱལ་དང་དཔལ་ལྷན་གསར་བཤེས་པ་ ཀྲང་གསར་ཆ་འདུས་ བྲག་སྤེད་ཆེད་འོག་གཡུས་བསམ་གླིང་སྤྱི་སྤྲོད་ལས་ ཀྲང་ཨང་ ༦-༢༡ ཡོམ་ཨང་ ༣༣༤ མི་ཁུངས་ངོ་སྤྲོད་ལག་ཁྲེར་ཨང་༡༡༥༡༧༠༠༧༠༢ ཅན་མ་འཆང་མི་ རོམ་ཉིམ་གཉིས་ཀྱིས་བར་ན་ མ་འགྲིག་པ་འཐོན་ཡོད་པ་ལས་ ཅུ་ཡན་རང་སེའི་བདེ་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ། སྤྱི་ཚེས་༡༢-༡༢-༢༠༡༢ ལུ་འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལྷར་ རང་སེའི་རྒྱུ་བའི་དང་བཅས་མོས་མཐུན་ཐོག་ལས་གཉེན་ལ་བྲལ་གྱི་གན་རྒྱ་བཟོ་སྤྲོད་ལུ་ རོམ་ཉིམ་གཉིས་གན་རྒྱ་ནང་ལུ་ ཐོབ་རིམ་གྱི་དབྱེ་བའི་ཁྲིམས་མཐུན་མིན་འདུག་ ཁོ་ལུ་ཁོ་རྒྱུ་མ་བཏུབ་ཐེར་ རྒྱུ་ལུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་བའི་སྤྱི་ཚེས་༠༩-༠༢-༢༠༡༤ ལུ་ ཀྲང་གསར་ཆོང་ལག་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་སའུ་ ལུ་ཆོག་ལུ་བའི་ཤུལ་ལུ་ སྤྱི་ཚེས་༠༦-༠༣-༢༠༡༤ ལུ་ ང་རང་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་སར་འབྲོད་ཡོད་པ་དང་ ཁྲིམས་ཞབས་ནས་ ང་རའི་བཀལ་ལན་འདི་སྤྱི་ཚེས་༢༣-༠༣-༢༠༡༤ ལུ་ཕུལ་དགོཔ་སྤྱེ་བཀའ་གནང་སྤྱོད་ཐེར་ལུ་ཡིན་ལགས། ཡིན་རུང་ ང་རང་དེ་ལྟོ་ལུ་འབད་ས་ཐེམ་ཕུ་ལུ་ཡོད་པའི་ རང་བཞིན་འཐོན་བསྐྱེད་གོང་འཕེལ་ལས་འཛིན་ཆད་ཀྱི་ཡིག་ཆང་ལྟེ་བཙན་ལུ་ མི་སྤྲོལ་འགོ་དཔོན་སྤྱེ་ཐུག་ལུ་ཡོད་པ་དང་ ང་རང་ལུ་ཨོ་རྒྱུ་ལུ་སྤྱི་སྤྲོད་འབད་མི་གཅིག་ཡོད་པ་ལས་ ཀྲང་གསར་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་སར་བསྐྱར་ནི་ལུ་ དཀའ་ངལ་ལེ་ཤུ་མཐོན་ཡོད་པ་ལས་བཞེན་ མི་རྩོན་པོ་མཆོག་གིས་ རོམ་བདེ་ཆེན་ལྷ་སྤྲོན་རང་གི་སྤྲོད་སྤྲུག་ལུ་གཞིགས་ཏེ་ ང་བཅས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་འཕྲོད་གཞི་འདི་ ཀྲང་སར་ཆོང་ལག་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་སར་ལས་ ཐེམ་ཕུ་ཆོང་ལག་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་སའུ་ སྤྱི་སོར་འབད་ནིའི་བཀའ་བྱ་གནང་སྤྱེ་བཀའ་འཛིན་བསྐྱར་གནང་བྱ་བ་ལུ་”

པག་འགྲུ།

གོང་གསལ་ཅུ་བའི་སྤྲོན་འདེབས་བཀོད་ལྷར་ འབྲུག་གི་ཚུད་དང་ཉེས་ཚུད་བྱ་བའི་གནད་སྤྲོད་ཀྱི་ཁྲིམས་དེབ་ དོན་ཆོན་༣༢.༡ ཀ༡ པའི་དགོངས་དོན་ལྷར་དབྱེ་ཞིབ་མཛད་པས་ ཅུ་ཡན་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་བདེ་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ་ འདུམ་འགྲིགས་ལ་བྲལ་གྱི་གན་ཡིག་ སྤྱི་ཚེས་༡༧.༡༢.༢༠༡༢ ཅན་མའི་ནང་དོན་ལྷར་ བཟུང་མིག་ཁོང་རང་གཉིས་པོ་མོས་མཐུན་ཐོག་ལ་བྲལ་སོང་པའི་རྗེས་སུ་ གན་ཡིག་གི་

༡། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སྡེ།

ROYAL COURT OF JUSTICE

མ་ཐོབ་པའི་དཀའ་ངལ་ལས་བརྟེན་ རེ་བྱུང་གིས་བཤེར་ཡིག་སྟགས་ཀྱི་ཚད་གཞི་ ཚུལ་ལྷན་མིན་པར་མངའ་སྡེ་སྟོན་ཕུལ་མི་ཐོན་
པའི་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ངོས་ལེན་མ་མཛད་ནི་དེ་གིས་ ངང་ཁྲིམས་སྟོན་པ་ལོ་འགའ་ཞིག་ལུ་བྱ་སྐབས་མ་བདེ་བར་
བྱུང་དོ་ཡོད་ལུགས་གོ་ཐོས་སུ་བྱུང་བ་ལས་ དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་ཅུ་ཕན་འགའ་ཞིག་གིས་ཕུལ་བ་ཡིན་ཆེ་ བཅའ་གསུམ་གྱི་
འབྱུང་ནི་ཐབས་ཤེས་ལུ་དམིགས་ནི་ འགོ་ཐོག་ཚར་ཅིག་ངོས་ལེན་མཛད་དེ་ འདི་བཟུང་གི་ཅུ་ཚུ་ལུ་ རྩིས་མའི་བཤེར་
ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་ ཡིག་ཆ་མངའ་སྡེ་སྟོན་ཕུལ་དགོ་པའི་རིགས་ ཚུལ་དང་ལྷན་པར་ཕུལ་དགོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་སྟགས་
གོ་བཅུ་འཕྲོད་པར་ཞལ་བཞག་སྟེ་ཕུལ་གནང་དགོ།

ག། ཁྲིམས་འདུན་ཡོངས་ཀྱི་ སྟོ་རྩིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུན་བཤེར་གྱི་ཐང་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་པའི་ཚོགས་ཐངས་༡༠ པའི་
གྲོས་ཚེད་མ་སྐབས་པའི་སྟེ་གོང་ ཉེས་འཛུགས་ཚུ་དང་འབྲེལ་ནི་ ཁྲིམས་འདུན་ལག་གིས་ དེ་བཤེར་གྱི་འབྲུན་ཚེད་གྲུབ་པའི་
རིགས་ བསྐྱར་བཅོས་མཛད་དགོ་པ་མེད་པའི་ཁར་ སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ཚོགས་ཐངས་༡༠ པའི་གྲོས་ཚེད་སྐབས་པའི་ཉིན་ལས་ སྟོ་
རྩིས་ཀྱི་ཚུན་བཤེར་མཐའ་དག དེ་བཤེར་མཛད་འཕྲོད་རིགས་ རྩིས་མའི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་མཛད་མི་དེ་ ཉམས་
ཀྱང་པ་ཚུ་ལུ་ཁེལ་ན་གྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ སྤྱི་ཚོགས་དེའི་གྲོས་ཚེད་དང་འབྲེལ་ནི་ དེ་བཤེར་མཛད་གནང་དགོ་
པའི་ཞུ་བ་བཅས། གནམ་ལོ་ས་བྱི་ཟླ་པའི་ཉེར་བརྒྱད་ སྤྱི་ཚེས་༡༡.༢.༢༠༡༤ ལུ་ མངའ་སྡེ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སྡེས་ནས།

ཆེ་ཤིང་དབང་ལྷུག་།

འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སྡེ་

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ངང་ཁྲིམས་ལྷན་པའི་

མངའ་སྡེ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སྡེ།

- འདྲ་། མི་དབང་རྒྱལ་པོའི་གཞི་མ་དཔོན་མཚོ་གཞུང་། སྟན་འབུལ།
- “ ༢ ” མངའ་སྡེ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངང་དཔོན་ལྷན་རྒྱུས་རྒྱུས་ལྷུང་།
- “ ༣ ” ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་སྤྱི་ལས་ཚབ་དང་ངང་དཔོན་ཚུ་ལྷུང་།
- “ ༤ ” ཚུན་དཔོན་ཡོངས་ཁྲུབ་ལྷུང་།

༄། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སྒྲུབ་

ROYAL COURT OF JUSTICE

བཀའ་ཡང་ མངོན་མཐོ་སྤྱི་ལོ་-༩། ༢༠༡༤/༡༢༣༧

༡ འབྲུག་གི་དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེར་གོ་གསལ་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲན་ལམ་དུ། ཆེད་ལུ་ དེ་ནི་ རོང་ཅག་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེར་འདི་ ཏུ་ཅང་གི་གཙོ་གནད་ཆེ་བའི་ རྒྱལ་ཁབ་སྐྱོད་པའི་རྩ་བ་ཅིག་ཡིན་མཁམས་ ཀྱན་གྱིས་བརྩི་བཀྱར་དང་ དྲངས་གསལ་གཉིས་ལྷན་གྱི་ཐོག་ གང་མཚུགས་དང་ ཁོ་རྟོག་ རྩ་སྐབས་བདེ་རྟོག་ སྤང་རྟོག་བཅས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ལྷན་བཞི་ལུ་ གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་ དྲང་སྒྲུམ་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་དང་ལྷན་པར་ མི་དམངས་ཡོངས་ལུ་དྲང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཞབས་རྟོག་ ལུ་འདུ་ཕྱིན་པ་འཕྱོར་ ལུས་དེ་ནི་ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་ལོ་ལོ་རྒྱུ་ རྒྱ་གར་དང་བཀའ་བསྐྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་ལས་ རྒྱལ་ཡོ་རངས་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་ལུ་ནི།

དེ་དང་འབྲེལ་ མི་དབང་མངའ་བདག་ལ་བསྐྱེད་པའི་ ཐུགས་དགོངས་ཇི་བཞིན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དམིགས་གཏང་ མཐའ་དོན་གོང་ འབྲེལ་དང་སྦྱོར་དང་ མི་མང་གི་བསམ་སྒྲོལ་གསལ་བསྐྱར་ཀྱི་འདུན་པ་གཙོ་བོར་གཟུང་སྟེ་ དཔལ་ལྷན་ དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེར་དྲང་ དཔོན་རྩི་བརྒྱུད་ལུ་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དང་ལྷན་པའི་ཁར་ བསམ་སྦྱོར་དང་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་ རྒྱ་ པར་མཆོག་གྱུར་ཀྱི་སྒྲོ་ལས་ཡར་དྲག་བཏང་ནི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་སྟེ་འཛེད་ལུ་དབྱེ་བལ་ལུ་གསལ་ཟེར་བའི་ རྒྱར་གསལ་སྟེ་པ་དོན་ བའི་ནང་དོན་ལྷན་ ལྷན་གཞག་ཞིག་འགོ་བརྩུགས་ཡོད་པའི་གསལ་བསྐྱེད་ཀྱི་འབད་མཁམས་ དེ་བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་ཆོང་མས་ དང་ལེན་ ཚུལ་མཐུན་མཛེད་གནད་དགོ་པའི་ལུ་བདད་ལྷན་དུ་ རྒྱལ་ཁབ་ཞི་བདེ་ལུ་སྒྲན་པའི་སྒྲོན་འདུན་དང་བཅས། ལྷན་འཕུང་འབྱུང་བ་བཞི་ ལྷན་གནམ་ལོ་སྤྱི་ འབྲུག་ལྷ་ལུ་བཀའ་ཤིས་ལྷ་བའི་ཉེར་བརྒྱུད་ སྤྱི་ལོ་ ༡༡. ༧. ༢༠༡༤ ལུ་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སྒྲུབ་ནས།

[Handwritten signature]

ཆེ་ཤིང་དབང་ལྷན་གྱི་
འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་ལོ་ལོ་རྒྱུ་

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེར་གྱི་

- འདྲ ༡། མི་དབང་རྒྱལ་པོའི་གཞིམ་དཔོན་མཆོག་ལུ། སྒྲན་འབྲུག་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སྒྲུབ་
- “ ༢། མངོན་མཐོའི་དྲང་དཔོན་རྒྱུན་རྒྱུས་ན་མས་ལུ།
- “ ༣། ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་སྤྱི་ལས་ཆོལ་དང་དྲང་དཔོན་རྩི་ལུ།
- “ ༤། རྩོད་དཔོན་ཡོངས་རྒྱལ་ལུ།

༄། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

ROYAL COURT OF JUSTICE

མངོན་མཐོང་ ཉི་མཇེ་ ༡༥ ཉེ་ ༢༠༡༥/༡༣༥༥

ཁྲུང་ཆུང་གསལ་སྤྱོད་

༣ བདེན་ཐུན་སྐུ་ཉི་ཤེད་བཀའ་པོ་དང་ཁྲིམས་ལྟར་ཕྱི་ཁྲིམས་འདུན་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲན་ལམ་དུ། རྟོན་འབྲས་ དེ་ནི་ འབྲུག་གི་རྩ་
ཁྲིམས་ཆེན་མོ་ལོ་རྩ་ཆ་ན་༡༩ པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ ཅུ་མོལ་སོང་བའི་ཉིན་ལས་འགོ་
བཙུགས་ སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་བཅག་འབྲུ་དེ་ རང་མོས་རྒྱལ་དག་གི་སྒོ་ལས་སྒྲུབ་ཐབས་ལུ་ ཉིན་གྲངས་དགུ་བཅུ་ལས་མ་འདས་པའི་
དུས་ལུན་ཅིག་ནང་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་ཅིག་ གཞི་གཙུགས་འབད་དགོཔ་དང་འབྲེལ་ ཁྲིམས་སྤྱི་ཚོན་པོ་
རང་ཉིད་ མོས་དཔོན་སྤྱི་ཁྲུབ་སྤྱེ་ཚུག་ཞུ་དགོཔ་ཡིན་པས།

རང་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་ལུ་ མོས་དཔོན་སྤྱི་ཁྲུབ་སྤྱེ་ཚུག་ཅིང་ཞུ་བའི་གནས་ལུན་ཀྱི་སྐབས་ མངོན་མཐོང་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་
ཁྲིམས་སྤྱོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཆབ་སྤེ་ གྲང་ཆེན་ཁྲིམས་ཁྲིའི་ཆུན་རིམ་མཐོགོས་ དྲང་དཔོན་ཀྱུན་ལེགས་ཆེ་རིང་གིས་ འགོ་འཛིན་མཛུགས་
གནང་ནི་ཡིན་པའི་ཁྲུང་ཆུང་གསལ་སྤྱོད་ལུ་ དེ་ལྟེན་སྐབས་དུས་རྒྱུན་ཅོང་བཞེར་དང་འབྲེལ་བའོད་པའི་ བྱ་སྤྱོད་རིམ་པ་རྩུབ་སྒྲུབ་ནི་མ་
གཏོགས་ སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་བཅུ་མཐུན་ཀྱི་མོས་ཆོད་སོགས་ ཁང་ཡང་བཟོ་ནི་ཐོབ་རིམ་མེད་པ་ཡིན་ཅུང་ སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཅོད་བཞེར་ཀྱི་
བཀའ་ཁྲོམ་མཛུགས་དེ་ མོས་ཐག་ཆོད་ནི་འགན་དབང་ཤིལ་པོར་ཡོད་པ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ཀྱུན་གྱིས་ངོས་ལེན་དང་འབྲེལ་ མཉམ་གྲོགས་
གང་ཅུག་མཛུགས་གནང་བའི་རེ་འདུན་དང་ གཤམ་སྤྱི་ཚོན་བྱུང་མིང་ལྟེན་དང་འབྲེལ་བའི་ རྒྱལ་ལུ་གཤམ་ཅན་གང་ཞིག་མཛུགས་དགོཔ་འི་
གནས་སྐབས་རེ་འབྱུང་ན་ ཁྲིམས་སྤྱོན་རང་ཉིད་དང་ལྷན་དུ་ མོས་བསྒྲུན་མཛུགས་དགནང་དགོཔ་ཡིན།

འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་རྩ་ཆ་ན་དང་པའི་ རྟོན་ཆ་ན་༡༣ པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ ལྷན་སྤྱེ་རྒྱལ་གསུམ་ཀྱི་རང་དབང་ཐད་དུ་ཡིན་མཁའ་ས་
བཞེན་ མོས་དཔོན་སྤྱི་ཁྲུབ་ཀྱི་གནས་ལུན་ནང་ དྲང་ཁྲིམས་ལྟར་ཕྱི་ཁྲིམས་ཅོད་བཞེར་མཐའ་དག་ལུ་ གཤམ་གཏོགས་འབད་ནི་མེད་པའི་

༢། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།
ROYAL COURT OF JUSTICE

བཀའ་ཡང་ མངོན་མཐོ་(སི་ཇེ་པེ-༩) ༢༠༡༤/༡༥༢༥

༢ བདེན་ཐུན་སོམ་ཉིད་དུ་བཀའ་ཚད་པའི་དང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེའི་ཁྲིམས་འདུན་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲན་ལམ་དུ། དོན་འབྲས་ དེ་ནི་ ཉེ་ལམ་ འབྲུག་གི་མི་ཇེ་ཁྲིམས་སྤྱི་སྡེ་ན་པོ་ གནས་སྐབས་གཞུང་གི་གྲོས་དཔོན་སྤྱི་ཁྲབ་མཆོག་གིས་ གཞུང་འབྲེལ་ཁྲབ་བསྐྱེད་པའང་ སི་ཡའི་ ༩/༡༠༣༢ སྤྱི་ཆེས་ ༢༢.༤.༢༠༡༤ ཅན་མ་ མི་དབང་མངའ་བདག་པོ་ན་པོ་ཆེ་དེ་ བཀའ་ཁྱུ་གཤམ་དོན་ལྟར་སྒྲུར་གནང་བའི་ནང་ གསལ།

“ང་བཅས་བཅག་འབྲུ་རན་པའི་སྐབས་ སེམས་ཁར་བཞག་དགོས་དེ་ དམིགས་བསལ་མཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ འབྲུག་གི་དོན་གས་ འདི་ ཞབས་དུང་དེ་ན་པོ་ཆེ་དང་ སྤེ་སྤྱི་༥༥ པ་རྒྱུན་གྱི་མཛད་བྱ་ ལྷག་པར་དུ་དབང་ལྷན་གསུམ་འཛིན་ལོ་བརྒྱུ་འཁོར་བའི་ཉམས་ སྤྱོད་དང་སྒྲོ་གྲོས་ དེ་ཁར་ ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷག་འཁོར་ཡོད་པ་ལས་ ང་བཅས་ཚུ་གིས་ཆོས་ལུགས་ དང་མི་རིགས་ ཡང་ན་སྤྱད་དོན་གྱི་དབྱེ་ཁྱེ་ནི་ལུ་ གདེ་དག་དུག་འཛེམ་དགོས་པའི་ཁར་ ང་བཅས་ཚུ་གིས་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ ནང་ སྤྱན་རླབ་ཞིན་དུ་མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བཅའ་མར་གཏོགས་དགོས་འདི་ ཉ་ཅང་གི་གལ་ཆེ་ཕམ་ཡིན་”

དེ་བཞིན་གྱི་བཀའ་ཁྱུ་ཟབ་མོ་གནང་ཡོད་པ་འབྲེལ་ ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཅུ་ཆེན་༡༩ པའི་དོན་ཆེན་༡ པ་དང་ ཅུ་ཆེན་༢༦ པའི་དོན་ ཆེན་༡ པ་ རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཤེག་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་ཚུའི་ནང་དོན་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཁྲབ་ བསྐྱེད་སྤེལ་གནང་དོན་ལྟར་ དང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེའི་ངོས་ནས་ཀྱང་ གཤམ་དོན་བཞིན་མཛད་གནང་དགོས་ཡིན་པས།

༡། རེད་ཅག་དང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེའི་ དང་དཔོན་དང་ལས་བྱེད་པ་རྒྱུ་གིས་ བཅག་འབྲུའི་བྱ་རིམ་ཚུའི་ནང་ རང་མོས་ནུམ་དག་གི་ ཐོག་ལས་ རྩོགས་རྒྱུང་གི་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ བཅག་འབྲུའི་བྱ་རིམ་བསྐྱབ་ནི་ལུ་ སྤྱི་དང་འབྲེལ་གཏོགས་མེད་པར་ ལས་བྱེད་པ་རང་མོའི་ ཆོགས་རྒྱུན་བརྩོགས་ནི་ཐོབ་དབང་དེ་ བརྩོན་ལུགས་བསྐྱོད་ཐབས་ཀྱི་དམིགས་དོན་ལུ་ གཞུང་འབྲེལ་ གྱི་ཁྲབ་བསྐྱེད་སྤེལ་ཕམ་ཡིན།

༢། རེད་ཅག་དང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེའི་ ཁྲིམས་འདུན་ལག་གི་ཡིག་ཚང་ནང་ རྩོད་བཤེར་ལས་བརྟེན་པའི་རྩོག་ལཱ་ཚུ་ ཡིག་ཚང་གི་ དུས་ཚོད་ཁར་སྤོང་མ་བཞག་པར་ དང་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོག་ལཱ་གནང་སྟེ་བཞུགས་དགོས་པའི་ཁར་ དུས་ཚོད་གལ་ཅན་གྱི་གནང་

9

༡། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།
ROYAL COURT OF JUSTICE

སྐབས་དེ་ནང་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་དང་ ལྷག་པར་དུ་ ཕྱི་ལྗེ་ལམ་ཚུ་འཛུལ་འབྲུལ་བསྐྱོད་མཛད་ནི་དེ་ གང་
དྲག་བག་འཛེམས་མཛད་དེ་ གཤམ་སྤྱོད་འབྲུལ་བསྐྱོད་དེས་པར་མཛད་དགོས་འཇོན་ཅུང་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ལས་
གནང་བ་ལྟ་སྟེ་བསྐྱོད་གནང་དགོ།

༢། དང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེ་འི་དྲང་དཔོན་དང་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་བྱེད་པ་ཡོངས་ཀྱིས་ མི་སྡེ་འོ་བར་བརྒྱུད་ཚུ་ འགན་འཁུལ་ཅན་སྟེ་ལག་
ལེན་འཐབ་དགོ།

དེ་བཞིན་དུ་ གནས་སྐབས་གཞུང་གི་གྲོས་དཔོན་སྤྱི་ཁྱབ་ནས་ མི་དབང་མངའ་བདག་པོ་ནི་པོ་ཆེ་འོ་བར་གསལ་དགོངས་ཇི་བཞིན་ རྒྱལ་
ཡོངས་ཀྱི་དམིགས་གཏུང་ མཐའ་དོན་གོང་འཕེལ་དང་སྤུངསྟོབ་ མི་མང་གི་བསམ་སྟོལ་གསལ་བསྐུར་ཀྱི་འདུན་པ་ཚུ་གཅི་པོར་གཞུང་སྟེ་
གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཁྱབ་བསྐུགས་སྟེལ་གནང་མ་བཞིན་དུ་ འབྲེལ་ཡོད་ཆོང་མས་ དང་ལེན་ཚུལ་མཐུན་མཛད་གནང་དགོས་པའི་སྟོན་འདུན་
དང་བཅས། རྒྱལ་འཕུང་འབྲུང་བ་བཞི་ལྷན་གནས་འོ་ས་ཀྱི་ གླེང་འདུན་པའི་ཆོས་བཙུག་ སྤྱི་ཆེས་ ༢༩.༤.༢༠༡༤ ལུ་ མངའ་སྡེ་
ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ནས།

ཀྲན་ལེགས་ཆོ་རིང་།
འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་སྡེ་ནི་པོ་འོ་ཆོང་བ
དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྟེ་
མངའ་སྡེ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

- ༡༥ ༡) མི་དབང་རྒྱལ་པོའི་གཞིས་དཔོན་མཆོག་ལ། སྤྱན་འབུལ།
- ༢) གནས་སྐབས་གཞུང་གི་གྲོས་དཔོན་སྤྱི་ཁྱབ་ལ། སྤྱན་འབུལ།
- ༣) མངའ་སྡེ་འོ་བར་དཔོན་ལྷན་རྒྱལ་ཚུ་ལ།
- ༤) ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་སྤྱི་ལས་ཆོང་དང་དྲང་དཔོན་ཚུ་ལ། མངའ་པོག་གི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ལུ་བན་བསྐུལ་མཛད་ཆེད།
- ༥) རྩོད་འཛིན་ཡོངས་ཁྱབ་ལ། དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྟེ་འོ་བར་གོ་གསལ་ཁྲིམས་འདུན་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ལུ་བན་བསྐུལ་གནང་ཆེད།
- ༦) རྩོད་ཁག་ཁྲིམས་འདུན་ཡོངས་ཀྱི་དྲང་དཔོན་ཚུ་ལ།
- ༧) དྲང་ཁག་ཁྲིམས་འདུན་ཡོངས་ཀྱི་དྲང་དཔོན་ཚུ་ལ།

༄། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་པ།
ROYAL COURT OF JUSTICE

མངོན་མཐོ་(༢༡)-༢༠༡༤/༡༩༢༢

། རྒྱལ་པོ་ལྷན་པ།

༢། འབྲུག་གི་རྒྱལ་མི་ཚོགས་སྡེའི་གཙོ་འཛིན་མཚོགས་ལ། ཆེད་འབྲས་དེའི་གཙོ་འཛིན་མཚོགས་ལྟུང་པའི་ ཡིག་ཡང་

BCB/ADM/2018/08 གྱི་ཆེས་༢༠.༤.༢༠༡༤ ཅན་མ་དེ།

༡། རྒྱལ་མི་ཚོགས་པ་(མི་༡༤-༣༡༢) གྱི་ཆེས་༢༠.༤.༢༠༡༤ ཅན་མར་བཀོད་དེ་སྒྲན་གསལ་ན་མཛད་གྲུབ།

༢། གནད་དོན་ རྒྱལ་མི་ལག་ཁྱེར་གྱི་དུས་ཡུན་ཡར་སེང་གནད་པའི་སྒོར།

༣། ཕྱི་དེའི་གསལ་འདེབས།

"--Your Honour, Subject: Apprising Time Extension for the Jabmi Practicing Licenses.

As Your Honour is aware, the Bar Council is in the process of preparing to conduct Bar Exams and realistically, it is likely to take few more months to complete the preparatory works to conduct Bar Exams for the potential Lawyers.

The thus far issued Jabmi Practicing License by the Bar Council, as per Section 21 of the Jabmi Act, are all scheduled to expire on the 31st of August 2018 and, for the convenience of the Practicing Jabmis in providing their representational services to their clients, it has become necessary to extend the license expiry date by at least six months to enable the Council to complete the first Bar Exams and issue Jabmi Licenses.

Therefore, kindly consider directing all the Courts to except the presently issued Jabmi Practicing License till 28th of February 2019, including Para-Legals issued with the same Jabmi Licenses to represent their clients before respective Courts--"

ཕག་འབྲུ།

གོང་འཁོད་གསལ་དོན་ལྟར་ ངང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེའི་ ཁྲིམས་འདུན་ཡོངས་ནས་ དེ་ལྟར་ངོས་ལེན་མཛད་དེ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོས་བཅས་

གནས་ལོ་སོ་སོའི་སྐབས་དུན་པའི་ཆེས་བཅོ་བརྒྱད་ གྱི་ཆེས་༢༩.༤.༢༠༡༤ ལུ་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་པ།

། ཀྱན་ལེགས་ཆེ་ཤིང་།

འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྡེ་སློན་པའི་ངོ་ཚབ་

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེ་

མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་པ།

འདྲ།

༡། མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་པ་དང་དཔོན་ལྷན་རྒྱས་ཡོངས་ལ།

༢། ཆེས་ཐོ་ཁྲིམས་སྡེ་ལས་ཚབ་མཚོགས་དང་ དང་དཔོན་ལྷན་རྒྱས་ཡོངས་ལ།

༣། ཆོང་ཁག་/དང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་པའི་ དང་དཔོན་ལྷན་རྒྱས་ཡོངས་ལ།

༄ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།
ROYAL COURT OF JUSTICE

མདོན་མཐོ་ ཀྱི་སི་ཇེ་ཡི་-ཉེ་ ༢༠༡༤/༡༩༦༩

། བོད་ཁྲིམས་པ་བསྐྱུགས།

༩ བདེན་ཐུན་སོམ་ཉིའི་དྲ་གཙོད་པའི་ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ཁྲིམས་སྤྱི་ལས་ཚབ་མཆོག་ལུ། དོན་འབྲས་ དེ་ནི་ ཉེས་འདོགས་པ་དྲག་པོའི་ལྟེ་བའི་ཉེས་འཛུགས་དང་བསྐྱུན་ གཞུང་དབུལ་ཡོག་སྤྱོད་འབད་བའི་ཚུད་དོན་སྟོར་ རན་ལྟང་བཀག་སྐྱོམ་ལྟན་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ བསྐྱུན་སྲུང་དམག་སྤེའི་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་འཁྲུན་ཚུད་ནང་དོན་ ཉེས་འཛུགས་དང་བསྐྱུན་པའི་ཉེས་ཁྲིམས་སྤྱིན་དགོ་པར་འཁྲུན་ཚུད་གནང་མི་དེ་ལུ་ ཅུ་ཡན་སོ་སོར་སློབ་མ་རྒྱུགས་པར་ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ མཐོ་གཏུགས་ཀྱི་ ལུ་བལྟལ་ཏེ་ དེ་གའི་འཁྲུན་ཚུད་ལུ་བསྐྱར་བཅོས་སྤྱོད་པ་བཞིན་ ཅུ་ཡན་འགའ་ཤས་ཞིག་ཉེས་པ་མེད་པའི་ འཁྲུན་ཚུད་ཀྱང་ གནང་སྟེ་ཡོད་པ་ཨིན།

དེ་བཞིན་ ཉེས་འདོགས་པ་དྲག་པོའི་ལྟེ་བས་ མཐོ་གཏུགས་མ་འབད་རུང་ རན་ལྟང་བཀག་སྐྱོམ་ལྟན་ཆོགས་ལུ་ཁོ་རྒྱུད་མ་བཏུབ་པར་ ཆེ་མཐོ་ཡོངས་ཁྲིམ་མཐོ་གཏུགས་འཕྱོར་ཆེ་ དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་འབྲུད་མ་གནང་པར་ ཀྱུན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་འདྲོངས་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ མཐོ་གཏུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་བསྐྱུན་ བདེན་ཐུན་བསྐྱར་བཤེར་དང་འབྲེལ་བའི་ འཁྲུན་ཚུད་ཀྱི་བཀའ་བྱུང་གནང་དགོ་པའི་ དམིགས་དོན་དེ་ཡང་ དེ་སྤྱོན་རྒྱུ་པའི་ཞིང་ཁྲོམ་ས་བཀོ་བཀམ་གྱི་ཚུད་དོན་སྟོར་ རྒྱུད་བདག་བཀའ་པ་འཛིགས་མེད་རྒྱུ་ཁྲིམས་དང་ མི་འབྱུར་རྩི་རྩེ་ལུ་ རན་ལྟང་གྱི་ཚུད་ཉོགས་དེ་ ཚུད་དཔོན་ཡོངས་ཁྲུབ་གྱིས་དབྱེ་ཞིབ་སྐབས་ ཉེས་མེད་ཀྱི་དངོས་དོན་བྱུང་རུང་ རྩེ་སྤྱོད་རན་ལྟང་བཀག་སྐྱོམ་ལྟན་ཆོགས་ཀྱིས་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་བའི་ཉེས་འཛུགས་དང་བསྐྱུན་ ཁྲིམས་ཀྱིས་དབྱེ་ཞིབ་མཛུགས་ ཉེས་པ་འཁྲི་དགོ་པ་ཐོན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ ཚུད་གཞི་ལུ་ཚུད་ཉོགས་དང་བསྐྱུན་ རན་ལྟང་བཀག་སྐྱོམ་ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲུབ་དབང་ བཞིན་ འཁྲུན་ཚུད་དེ་ལམ་སྟོན་གྱི་གྲུ་ལུ་བཞག་སྟེ་ དབྱེ་བཤེར་འཕྲོ་མཐུད་མཛུགས་དོན་པ་དེ་ཡང་གཤམ་ཆ།

དེ་དང་འབྲེལ་ འབྲུག་གི་གདམ་ཁ་ཙན་གྱི་འཁོན་འདུམ་བཅའ་ཁྲིམས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཙན་མའི་ནང་དོན་ལྟར་ བཅའ་ཁྲིམས་འཆམ་ ལའི་གོས་ཚུད་ལུ་ཁོ་རྒྱུད་མ་བཏུབ་པར་ མཐོ་གཏུགས་ཆེ་མཐོར་འཕྱོར་བའི་རིགས་ཀྱང་ བཅའ་ཁྲིམས་དེའི་དོན་ཚན་འགའ་ཤས་དང་ འཁྲེལ་ཏེ་ ཚུད་གཞི་མཐའ་དག་ཐད་ཀར་ཕྱིར་འབྲུད་མཛུགས་མེད་ནི་མེན་པར་ ཚུད་གཞི་གང་ཞིག་ནང་འབྲུག་རྒྱུ་བརྒྱུད་རྒྱུ་ལབ་ཀྱི་ མི་མང་སྤྱོད་བྱུས་ལས་ དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་རེ་འཐོན་ཆེ་ མཐོ་གཏུགས་དོས་ལེན་མཛུགས་དགོ་པའི་དམིགས་དོན་ དེ་ཡང་ དཔེར་ན་ དེ་སྤྱོན་མཐོ་གཏུགས་པ་བསྐྱུན་འཛིན་ཕྱིན་ལས་དང་ ཚུད་ཆུ་ཞབས་ཏོག་ལྟན་ལག་ཅུ་ཡན་པར་ ཚུད་དོན་ནང་

༄། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།
ROYAL COURT OF JUSTICE

འཕྲིམས་འཆར་ཁའི་གྲོས་ཆོད་ལུ་ གློ་འདོད་མ་ཁེངས་པའི་ཚུད་གཞིའི་སྒྲོར་ འབྲུན་ཆོད་ཡང་མངོན་མཐོ་ ༼རྒྱ་ ༡༤-༡༥༽ སྤྱི་ཆེས་ ༢༥.༡.༢༠༡༤ ཅན་མའི་ནང་གསལ་ བཅའ་ཁྲིམས་དེའི་དོན་ཆོན་ ༡༥༠.༢ ཁ༽ པའི་ནང་དོན་ལྷན་ གྲོས་ཆོད་དེ་འབྲུག་རྒྱལ་ བརྒྱད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ མི་མང་སྤྱི་དབྱུས་ལས་ དངོས་སུ་སྤེལ་གསལ་བཤེད་པའི་དངོས་དོན་བཞིན་ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་འདི་ནས་ རོས་ལེན་ཐོག་ དབྱེ་བཞེར་མཛད་དེ་འབྲུན་ཆོད་གནང་བའི་བཞིན་ ཚུད་གཞིའི་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་དང་བསྟུན་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ མཐོ་ཤོས་ཀྱིས་ དོན་ཁྲུངས་བརྟག་ཞིབ་དང་འབྲེལ་ དྲན་ཤེས་ཤེས་པའི་འབྲུན་ཆོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཚུ་ལུ་ཡང་ གཞི་འཛིན་མཛད་ དགོས་གལ་ཆེ་བའི་ཁར་ དེའི་ལམ་སྟོན་ཚུ་ཡང་གསལ་བཀོད་མཛད་གནང་བའི་རེ་འདུན་དང་བཅས། ཞེས་གནམ་ལོ་སྤྱི་ལྷ་བཅུ་ པའི་ཆེས་བདུན་ སྤྱི་ཆེས་ ༡༥.༡༡.༢༠༡༤ ལུ་ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ནས།

ཆེ་རིང་དབང་ལྷུག་།
འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་མོན་པེ
དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དང་ཁྲིམས་ལྷན་པེ
མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

- འདྲ་ ༡༽ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཁག་གི་དང་དཔོན་ལྷན་རྒྱུས་རྣམས་ལུ།
“ ༢༽ མངོན་མཐོའི་ཚུད་འཛིན་ཡོངས་ཁབ་ལུ།
“ ༣༽ ཆེ་མཐོའི་དང་དཔོན་ལྷན་རྒྱུས་ཡོངས་ལུ།
“ ༤༽ ཐེམ་ཕུ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དང་དཔོན་གཙོ་འཛིན་ལུ།
“ ༥༽ རྫོང་ཁག་དང་རྒྱུང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ཡོངས་ལུ།

༡། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

མངོན་མཐོ་སྤེལ་-༡༩-༡༢༠༧/༢༠༡༢ ROYAL COURT OF JUSTICE

ཞིག་ཡོག་གཞིངས་བསྟོད་རྟགས་མའི་རྟོག་

༢། དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྤེལ་བྱེད་པ་ཡོངས་ཀྱི་སྟན་ལམ་དུ། དོན་འབྲས་ དེ་ནི་ ལྷོ་ལྷོངས་དཔལ་གྱི་ནོར་ འཛིན་བདེ་བར་སྤྱོད་པའི་ དཔལ་མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆའི་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་གཞུང་ཞིག་ཡོག་པ་ཚུ་གིས་ འབྲུག་གི་རྩ་བ་ གསུམ་ལུ་ དད་དམ་འབྱུང་བ་མེད་པར་ ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ལས་ ཡུག་ཕྱིད་ལེགས་ཤོམ་སྤྲུལ་ཡོད་པའི་ངོས་འཛིན་ལུ་ ལོ་ རིམ་བཞིན་ཐུགས་བརྩེ་བྱ་ན་མེད་པའི་སྒོ་ལས་ ཞིག་ཡོག་པ་རྒྱུ་རིམ་དང་བསྟན་ཏེ་ གཞིངས་བསྟོད་ཀྱི་རྟགས་མ་དང་ལག་ཁྱེར་ཚུ་ གནང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཨིན།

དེ་བཞིན་ རྒྱལ་གཞུང་ཞིག་ཡོག་གཞིངས་བསྟོད་ཀྱི་རྟགས་མ་ཐོབ་མི་ཡོངས་ལུ་ དགེ་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚེགས་པའི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ ཀྱི་མཚམས་སྤྱར་དང་འབྲེལ་ རྟགས་མ་གཅིག་ལས་མང་བར་ཐོབ་མི་ཚུ་གིས་ རང་གི་གཞུགས་ཁར་རྟགས་མ་བརྒྱན་ལུགས་དེ་ཡང་ སོ་ སྤྲེལ་རིགས་ཀྱི་ཐད་ བྲང་ཁོག་གཡོན་ཚུ་གསུ་གཡས་ནས་འགོ་རིམ་བཞིན་ མི་དབང་མངའ་ལྷབས་ཀྱི་སྤྱི་པར་བརྟགས་ཡོད་ན་དེའི་ འོག་ལས་ དང་པག་མེར་དང་། གཉིས་པ་དངུལ། གསུམ་པ་བཅས་ཀྱི་གཞིངས་བསྟོད་རྟགས་མ་ཚུ་ མཇུག་མཚན་ཁུང་གཡོན་པའི་ལ་ ཐུག་ མཛེས་ཆ་དང་ལྷན་སྤེལ་བརྟགས་དགོ་པ་ཨིན་པར་ ཨམ་སྤྱི་རིགས་ཀྱི་ཐད་ཀྱང་རྟགས་ཚུ་འོག་ཐོག་ཁར་ འགོ་རིམ་ཡང་སོ་སྤྲེལ་ཀྱི་ བརྒྱན་ཐངས་དང་སྤྱི་མཚུངས་སྤེལ་ རྒྱལ་ཡོངས་དུས་སྟོན་ཚུ་འོག་སྤྲེལ་ དཔལ་ལྷན་མངའ་བཅས་པའི་སྒོ་ལས་བརྟགས་དགོ་པའི་ཁྱབ་ བསྐྱུགས་སྤེལ་པ་ཨིན།

རབ་ཡངས་བཀྲ་ཤིས་གསུ་ཡི་མོ་བྲང་ནང་། །པདེ་ལེགས་འོད་རྟོག་འཕམ་བའི་ཉི་མུ་བྱུང་། །

སྤང་བའི་དཀྱིལ་འཕོར་ཕུན་སུམ་ཚེགས་པ་འདི། །ནམ་ཡང་རུབ་པ་མེད་པར་འཕེལ་བྱུང་ཅིག །

ཅེས་པའི་སྟོན་ཆོག་གི་མཐའ་རྒྱན་ཏེ་ འབྲེལ་ཡོད་ཡོངས་ཀྱིས་དང་ལེན་ཚུལ་བཞིན་གནང་བའི་རེ་སྟོན་དང་བཅས་ རྣམ་འཕྲང་འབྲུང་བ་ བཞི་ལྷན་ས་མོ་ཁྱི་ མགོ་ཁྱེར་བརྟགས་པའི་ཆེས་པ་དུག་ སྤྱི་ཆེས་ ༡༣.༡༢.༢༠༡༢ ལུ་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ནས།

ཆེ་རིང་དབང་ཕྱུག་།

འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ལྷན་པའི་འཕྲུལ་པ་

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྤེལ་

མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

འདྲ་

- ༡༽ མངོན་མཐོ་དྲང་དཔོན་ལྷན་རྒྱུ་ཚུ་ལུ།
- ༢༽ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་སྤྱི་ལས་ཆོས་ལུ། མངའ་འོག་དྲང་དཔོན་ལྷན་རྒྱུ་ཚུ་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ལུ་བརྟན་བསྐྱེད་གནང་ཆེད།
- ༣༽ མངོན་མཐོ་ཚུ་དང་འཛིན་ཡོངས་ཁྱབ་ལུ། དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྤེལ་བྱེད་པ་ཡོངས་ལུ་བརྟན་བསྐྱེད་སྤེལ་ཆེད།
- ༤༽ རྒྱང་ལག་དང་དྲང་ལག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ཡོངས་ལུ། དྲང་ལེན་མཛུགས་ཆེད།